

Kirjasto ammattilaisten silmin

KIRJASTOALAN TYÖNTEKIJÄSELVITYKSEN LOPPURAPORTTI
4.6.2019

Uutta tietoa kirjastoalan työntekijöistä

Kirjastoalalla työskentelee Suomessa noin 5000 henkilöä, joista peräti kolmannes vastasi tekemäämme kyselyyn. Kiitos mielenkiinnosta!

Kyselyn tulokset antavat kattavan kuvan alan nykyhetkestä ja tulevaisuudesta.

Kyselyn tuloksista käy ilmi, että kirjastotyö on sosiaalinen ammatti. Tärkeintä työntekijöille on asiakkaiden kohtaaminen ja vuorovaikutus, työtehtävien monipuolisuus sekä mahdollisuus työskennellä kirjallisuuden ja kulttuurin parissa.

Tutkimus avasi sitä, millainen on tyypillinen kirjastotyöntekijä. Hän on suomenkielinen (93 %), nainen (82 %), keski-ikäinen (58 % kuuluu ikäryhmään 41-60 v.), lojaali työnantajalleen (55 % ollut saman työnantajan palveluksessa yli 10 vuotta), huolestunut kirjaston tulevaisuudesta (72 %) mutta tuntee tekevänsä merkityksellistä ja tärkeää työtä ja kokee usein innostusta työssään (90 %).

Tarvitsemme alalle lisää eri-ikäisiä, eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevia työntekijöitä. Vain monipuolisella ammattikunnalla voimme palvella paremmin asiakaskuntaa. Tarvitsemme myös ammattilaisten liikkumista erilaisten kirjastojen välillä. Lisäksi alle 30-vuotiaita on alalla hälyttävän vähän. Tarvitsemme uusia sukupolvia kiinnostumaan alasta ja luomaan uudenlaista kirjastotyötä.

Miksi nuoren kannattaa suunnata opiskelemaan kirjastoalaa ja mennä töihin kirjastoon? Selvityksen perusteella arvomaailman takia. Peräti yhdeksän kymmenestä kirjaston työntekijästä kokee tekevänsä merkityksellistä ja tärkeää työtä.

Yhtä suuri joukko tuntee usein innostusta työssään ja vielä suurempi (92%) tuntee olevansa omalla alallaan. Työelämä tutkimusten mukaan entistä merkityksellisempää tulevaisuudessa on se, että työn arvomaailma kohtaa työntekijän oman arvomaailman.

Arvot yhdistävät erilaisissa kirjastoissa työskenteleviä ammattilaisia. Asiakaspalvelun ohella merkittävä osa työntekijöiden motivaatiosta kumpuaa tasa-arvon, sivistyksen ja kirjallisuuden arvoista. Kirjasto edistää lukutaitoa ja yhteiskunnallista tasa-arvoa sekä edistää sivistystä ja auttaa kehittämään ajattelua.

Kysely sai alkunsa kirjastoalan ammattijärjestöjä ja aatteellisia järjestöjä yhteen kokoavassa Minerva-ryhmässä. Selvityksen toteutti Pentagon Insight Oy ja sitä rahoitti Suomen kirjastosäätiö.

4.6.2019

Rauha Maarno

Suomen kirjastoseuran toiminnanjohtaja

Minerva-ryhmään kuuluvat: Finlands svenska biblioteksförening FSBF rf, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry (SAK), Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty (STTK), Akavan Erityisalat / Kuntien asiantuntijat KUMULA ry (AKAVA), Suomen kirjastoseura ry, Suomen tieteellinen kirjastoseura STKS ry, Tieteentekijöiden liitto / Informaatioalan Akateemiset INA ry (AKAVA) ja Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry (Ammattiliitto Pro)

Selvityksen toteuttaminen

Selvitys tehtiin kahdessa vaiheessa, joista molempiin osallistui kirjastoalan ammattilaisia kaikista eri kirjastotyypeistä.

Varsinainen selvitys tehtiin verkkokyselynä maaliskuussa 2019. Kyselyä levitettiin kaikkien eri kirjastotyyppien omissa kanavissa. Kyselyyn tutustui yli 3 000 kirjastoalan ammattilaista, joista 1 686 vastasi. Vastauksia saatiin kaikista erilaisista kirjastotyypeistä, eniten yleisistä kirjastoista.

Työtä pohjusti laadullinen verkkotiedonkeruu, joka antoi kirjastojen ammattilaisille vapaan areenan kertoa selvityksen teemoista omin sanoin. Laadulliseen tiedonkeruuseen osallistui yhteensä 31 suomen- ja ruotsinkielistä kirjastoalan ammattilaista eri puolilta Suomea.

Kvantitatiivisen kyselyn kysymyksenasetteluissa ja –muotoiluissa seurattiin kirjastojen ammattilaisten itse esiin tuomia näkökulmia ja aiheita. Näin varmistettiin, että osasimme kysyä kirjastojen ammattilaisille relevantteja asioita, oikeilla sanoilla.

Sisältö

Ketkä vastasivat?

Kirjastojen ammattilaisten arki

Kirjastot muutoksessa

Kirjastoalan koulutus ja työelämä tänään

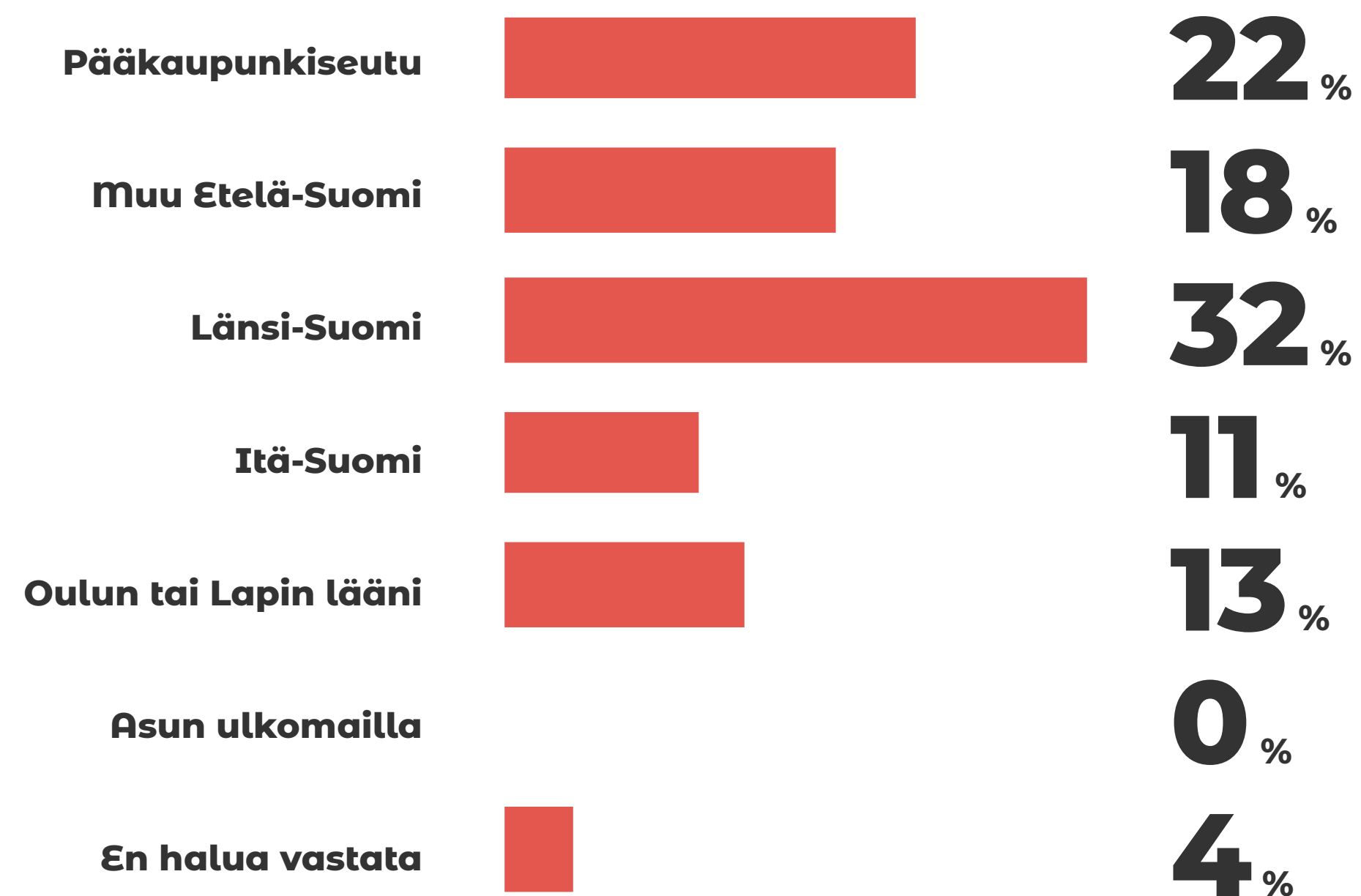
Kirjastoalan ammattilaisten visio kirjastolle

Ketkää vastasivat?

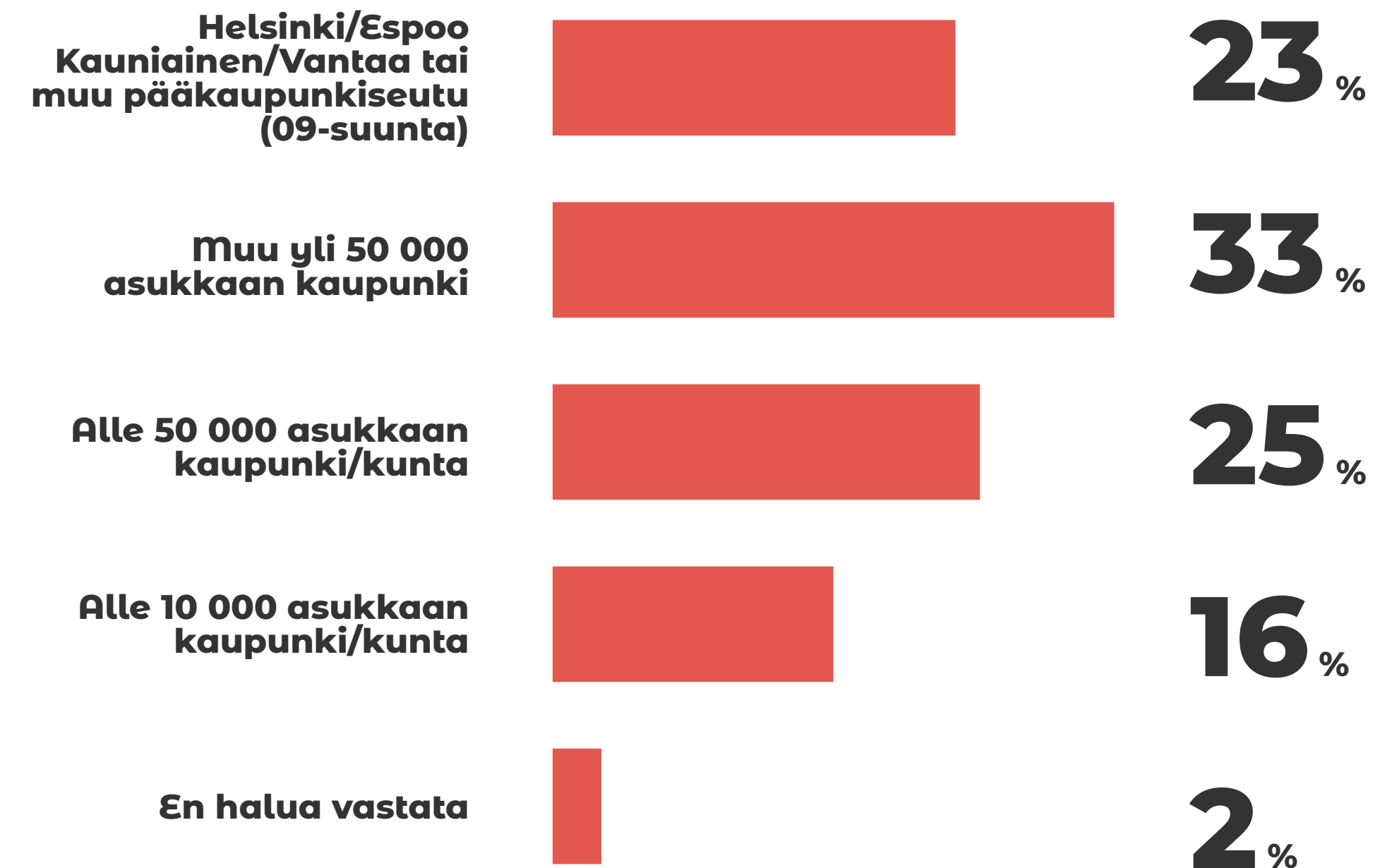
**KIRJASTOALAN TYÖNTEKIJÄSELVITYKSEEN VASTASI 1 686
KIRJASTOALAN AMMATTILAISTA ERI PUOLILTA SUOMEA,
ERILAISISTA KIRJASTOISTA.**

Kyselyn vastaajat asuvat ja työskentelevät eri puolilla Suomea

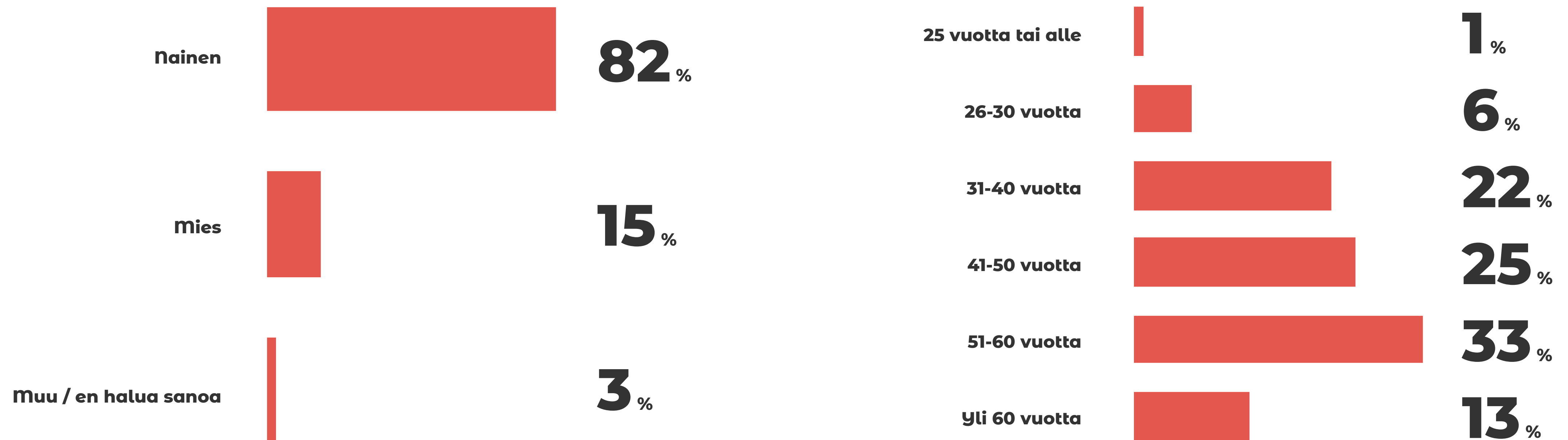
Millä alueella asut?

Paikkakunta, jolla työskentelet?

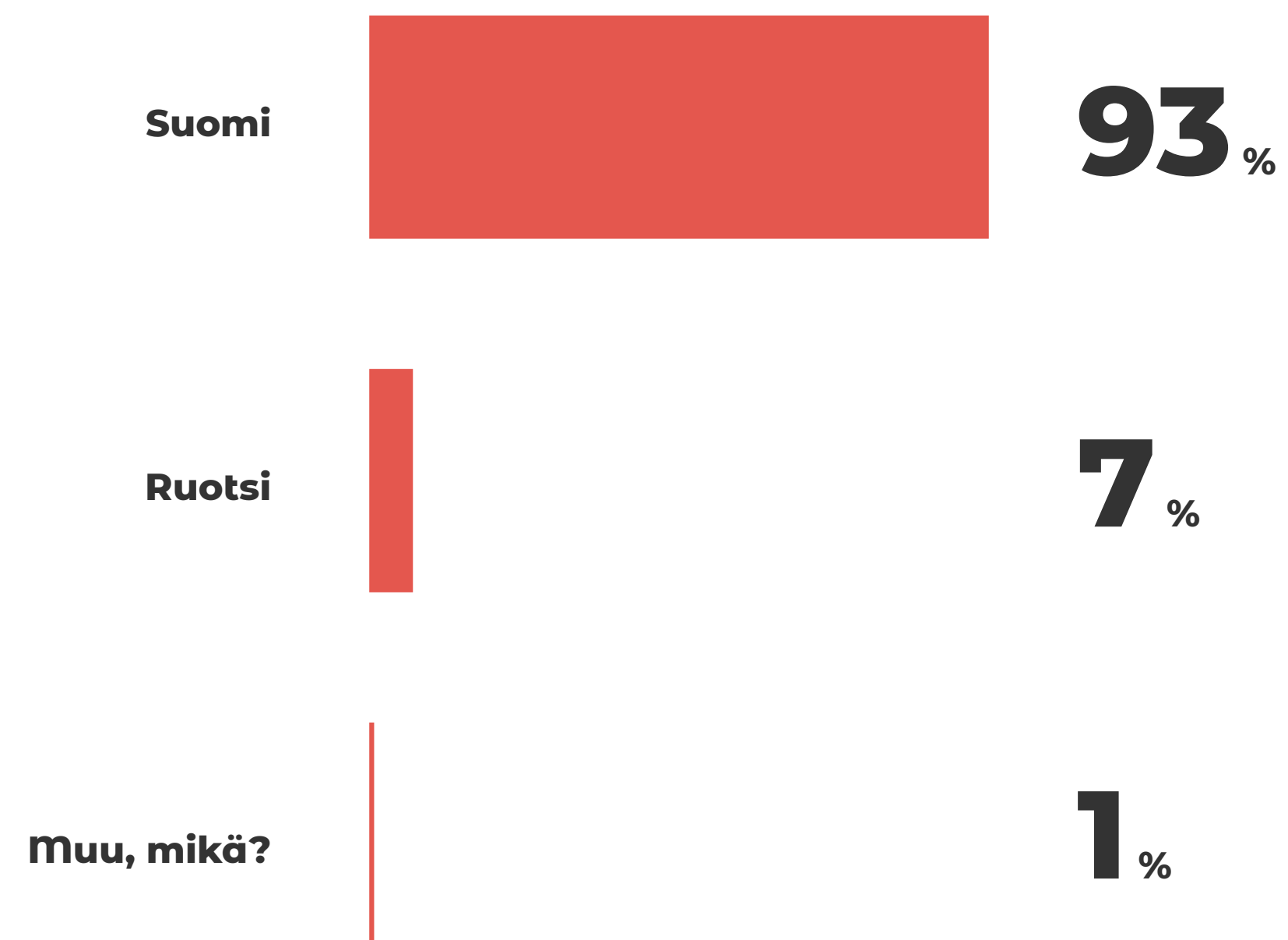

Vastaajajoukko on naisvaltainen ja painottuu yli 40-vuotiaisiin

Kyselyyn vastattiin molemmilla kotimaisilla kielillä

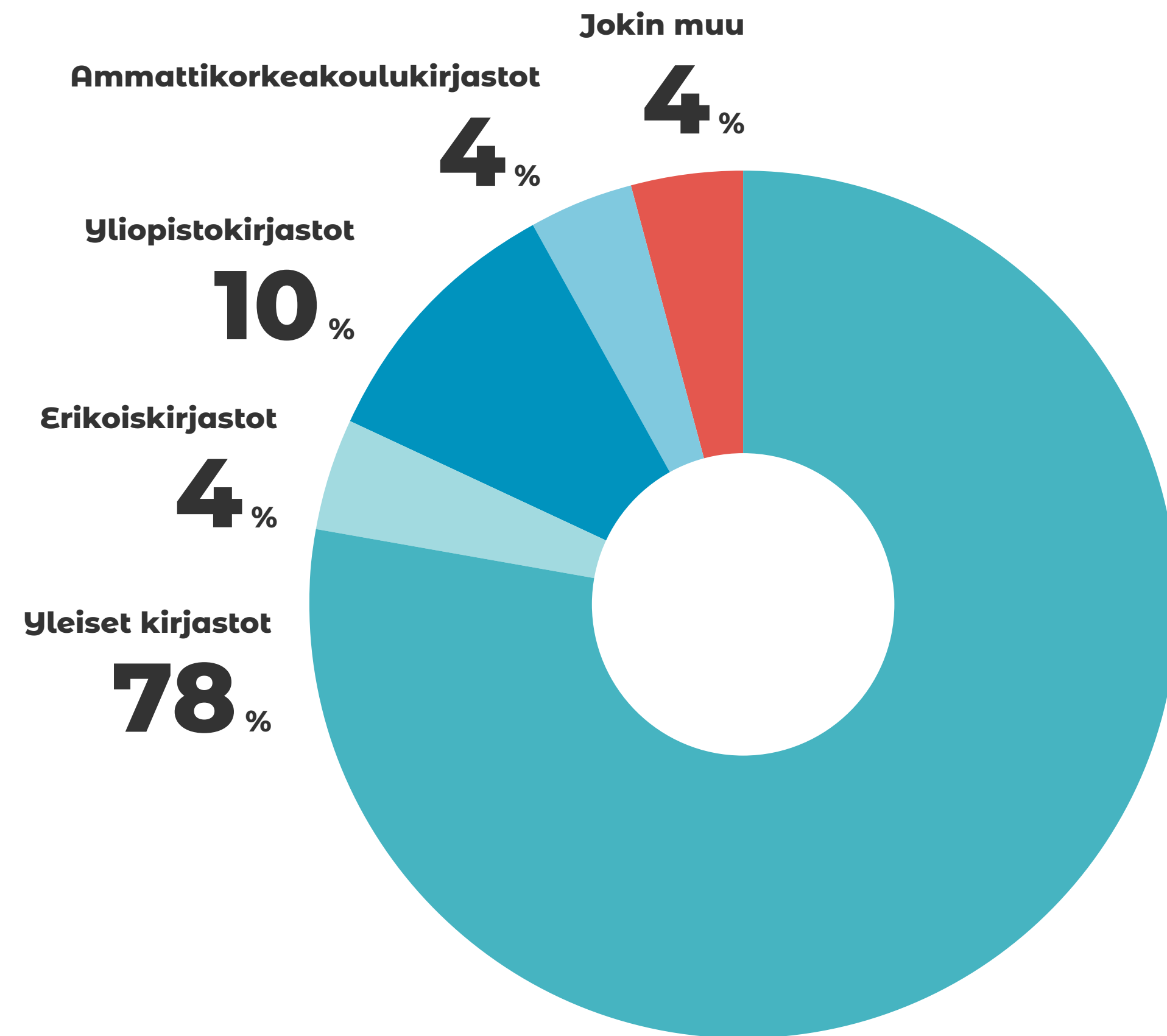
Äidinkielesi?

Vastaajien muita äidinkieliä:
Venäjä, albania,
tsekki, unkari,
saksa, Inkerin
suomi

Vastauksia saatiin erilaisista kirjastoista – yleiset kirjastot painottuvat hieman

Kirjastoalalla työskentelee Suomessa yhteensä noin 5 000 henkilöä, joista noin 3 500 (70 %) yleisissä kirjastoissa. Yleisten kirjastojen työntekijät korostuvat siis hieman vastaajajoukossa.

Kaiken kaikkiaan vastauksia saatiin kuitenkin hyvin erilaisten kirjastojen ammattilaisilta. Kaikille varmistettiin yhtäläiset mahdollisuudet vastata jakamalla kyselyä tasaisesti eri tyyppisten kirjastojen kanavissa.

Kirjastovirkailija ja kirjastonhoitaja ovat yleisimmät nimikkeet

Mikä on ammattinimikkeesi?

Nimikkeissä on paljon variaatiota. Yli viidennes työskentelee muulla kuin listatuilla nimikkeillä.

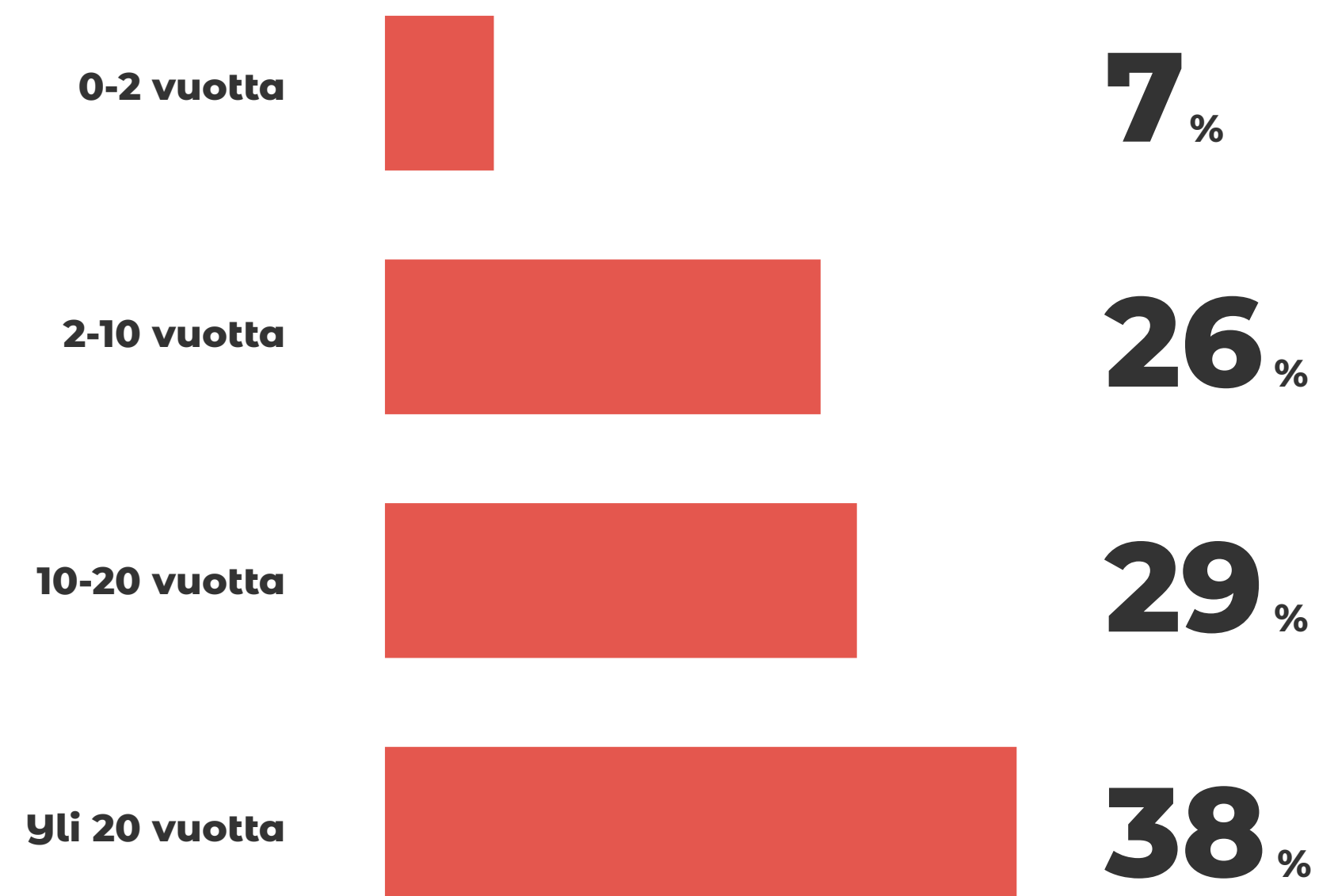
Valtaosa vastaajista työskentelee vakituisesa kokoaikatyössä

Työsuhteesi laatu?

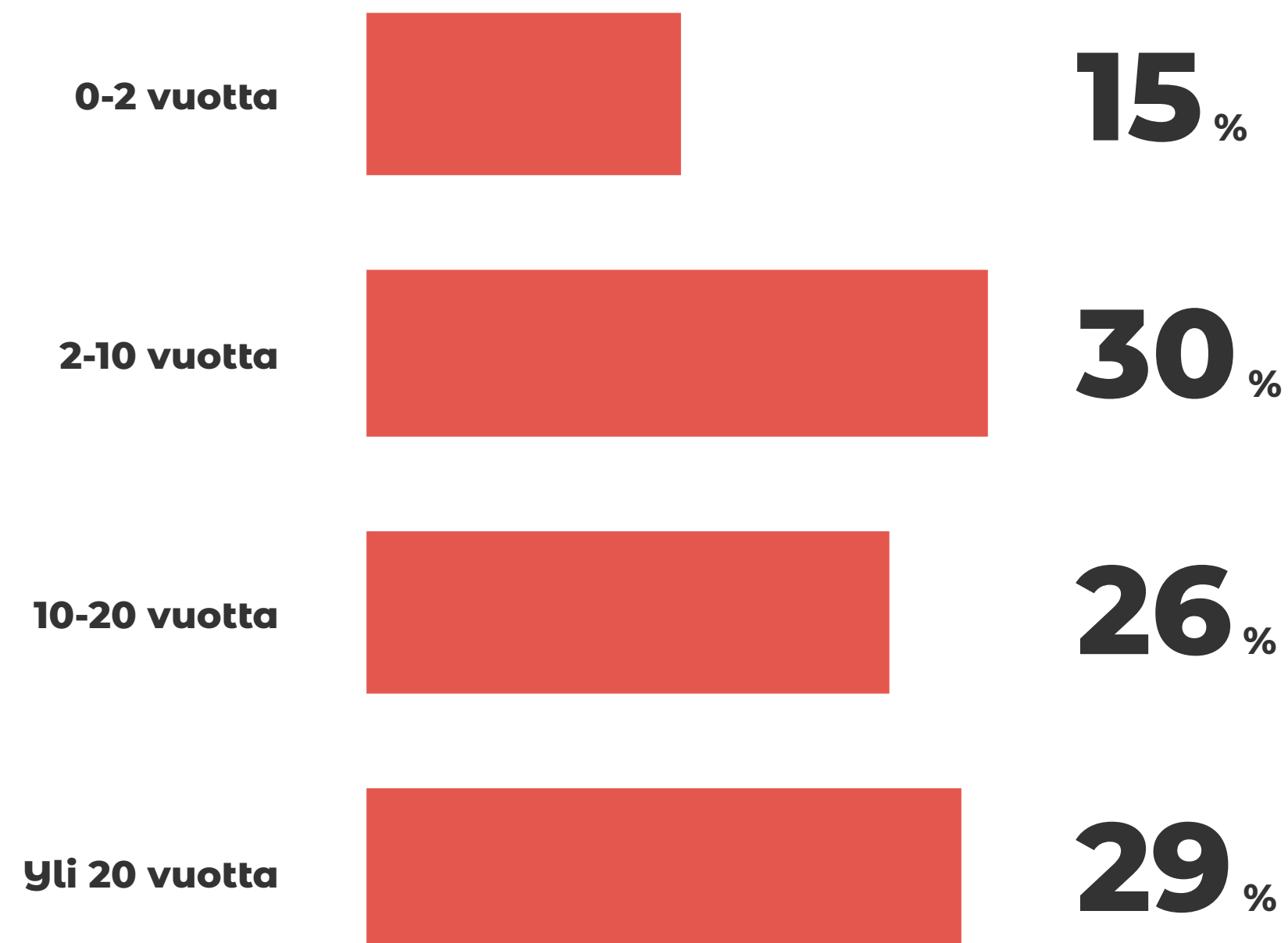
Vastaajissa korostuvat alalla pitkään olleet

Miten pitkään olet työskennellyt kirjastoalalla
(vähintään osa-aikaisesti)?

Pitkät työurat saman työnantajan palveluksessa ovat tavallisia

Miten pitkään olet työskennellyt nykyisen työnantajan palveluksessa?

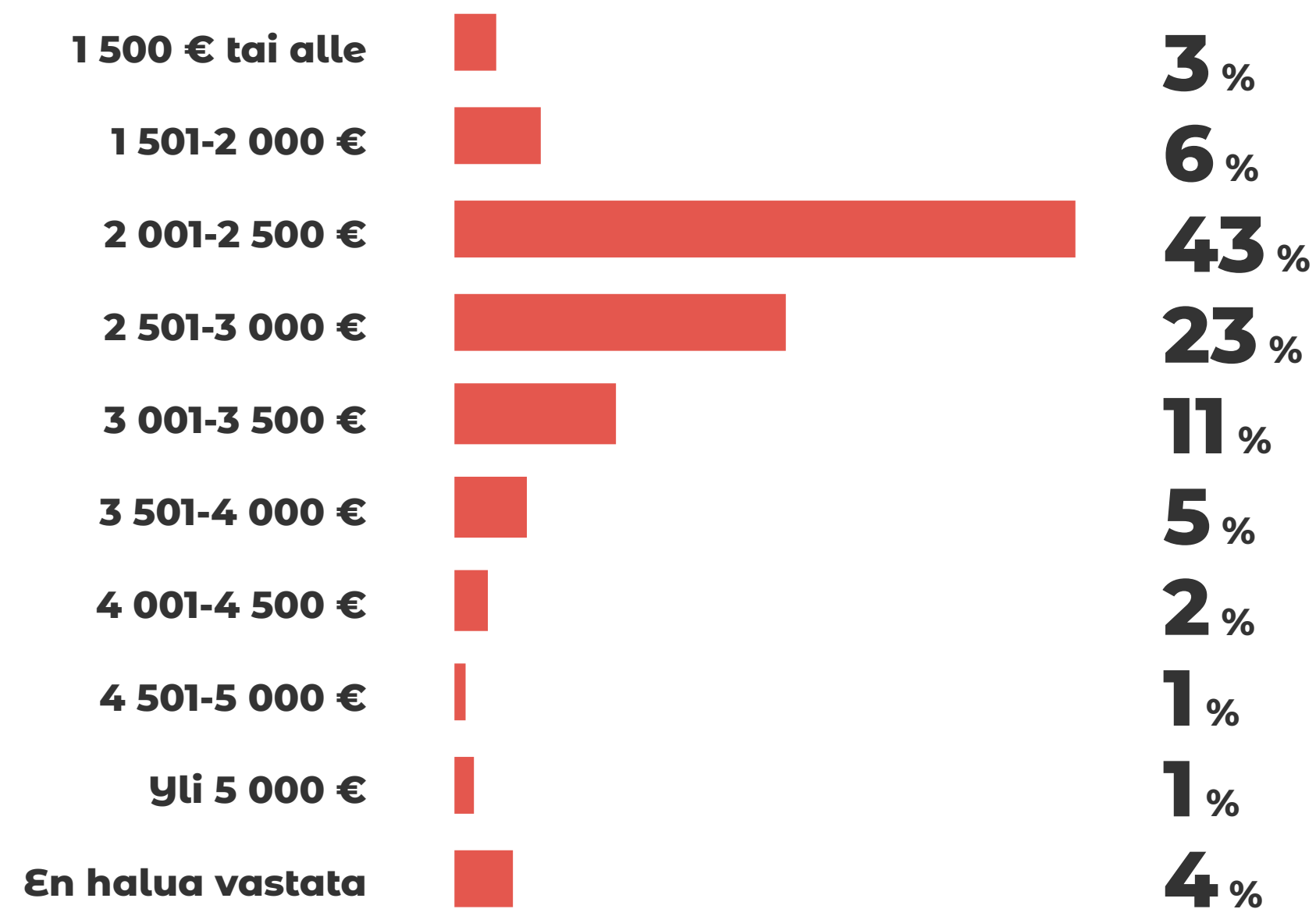

Selvästi yli puolet (55 %) vastaajista on työskennellyt nykyisen työnantajansa palveluksessa vähintään 10 vuotta.

Vastaajien tyypillisin kuukausipalkka asettuu 2 000–2 500 euron välille

Kirjastoalan työstä saamasi palkka kuukaudessa (ennen veroja)?

Jos palkkaasi sisältyy harvemmin kuin kuukausittain maksettavia osia, vastaa vuositulojesi mukaan lasketun keskimääräisen kuukausikohtaisen palkan mukaan.

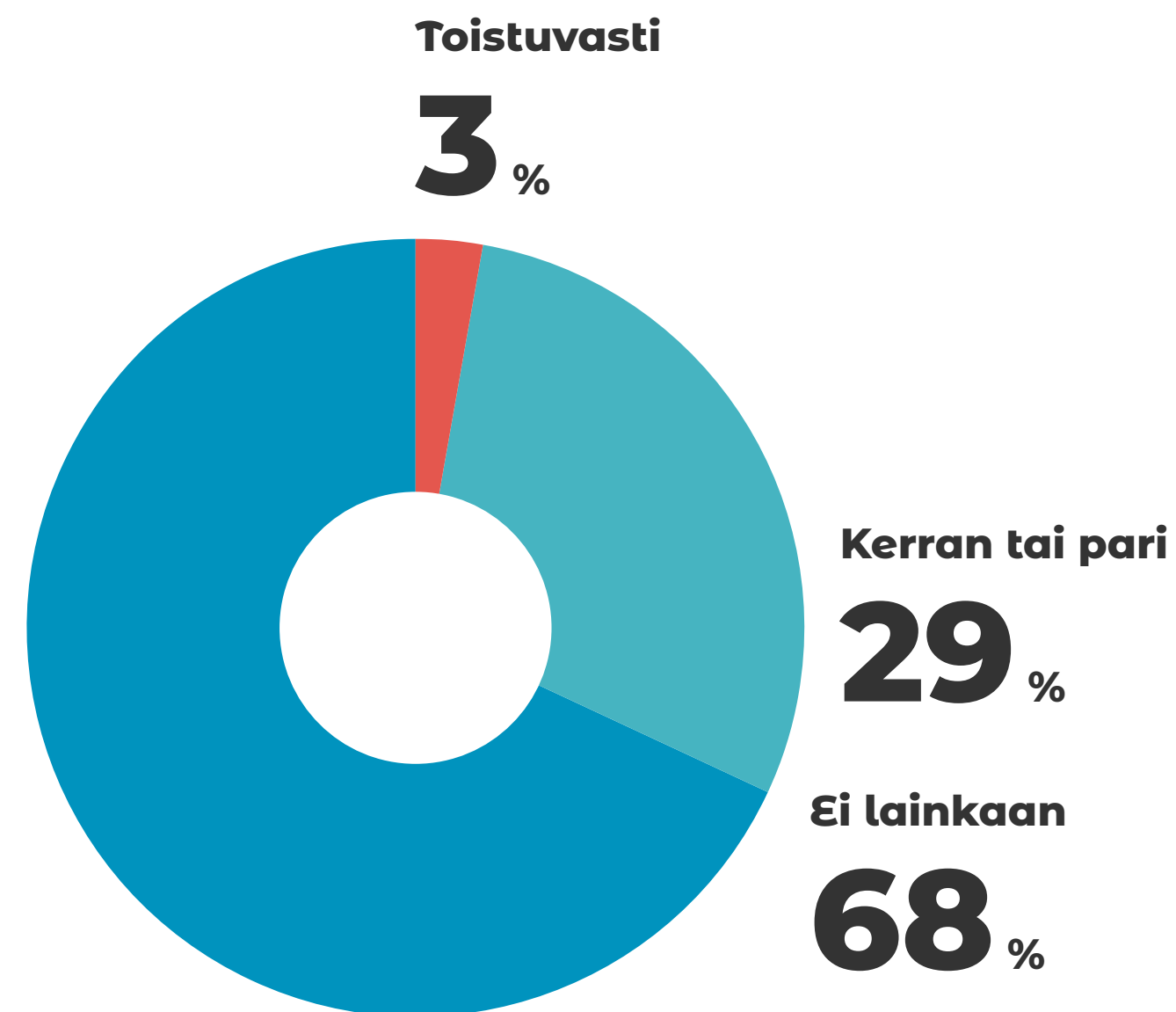

Alle 1 500 €
ansaitsevista
kaikki
työskentelevät
osa-aikaisesti.

TYÖTURVALLISUUS:

Lähes kolmasosa kirjastojen ammattilaisista on kokenut uhkatilanteita viimeisen kahden vuoden aikana

Oletko joskus kohdannut uhkaavia tilanteita työssäsi viimeisen kahden vuoden aikana?

Uhkatilanteet koskevat erityisesti yleisiä kirjastoja. Lähes kaikki toistuvasti uhkaavia tilanteita kokeneet ovat yleisistä kirjastoista. Satunnaisesti uhkatilanteita kohdataan kaikenlaisissa kirjastoissa.

MITÄ ON KIRJASTOJEN AMMATTILAISTEN ARKI?

Jaettua innostusta, monipuolista osaamista

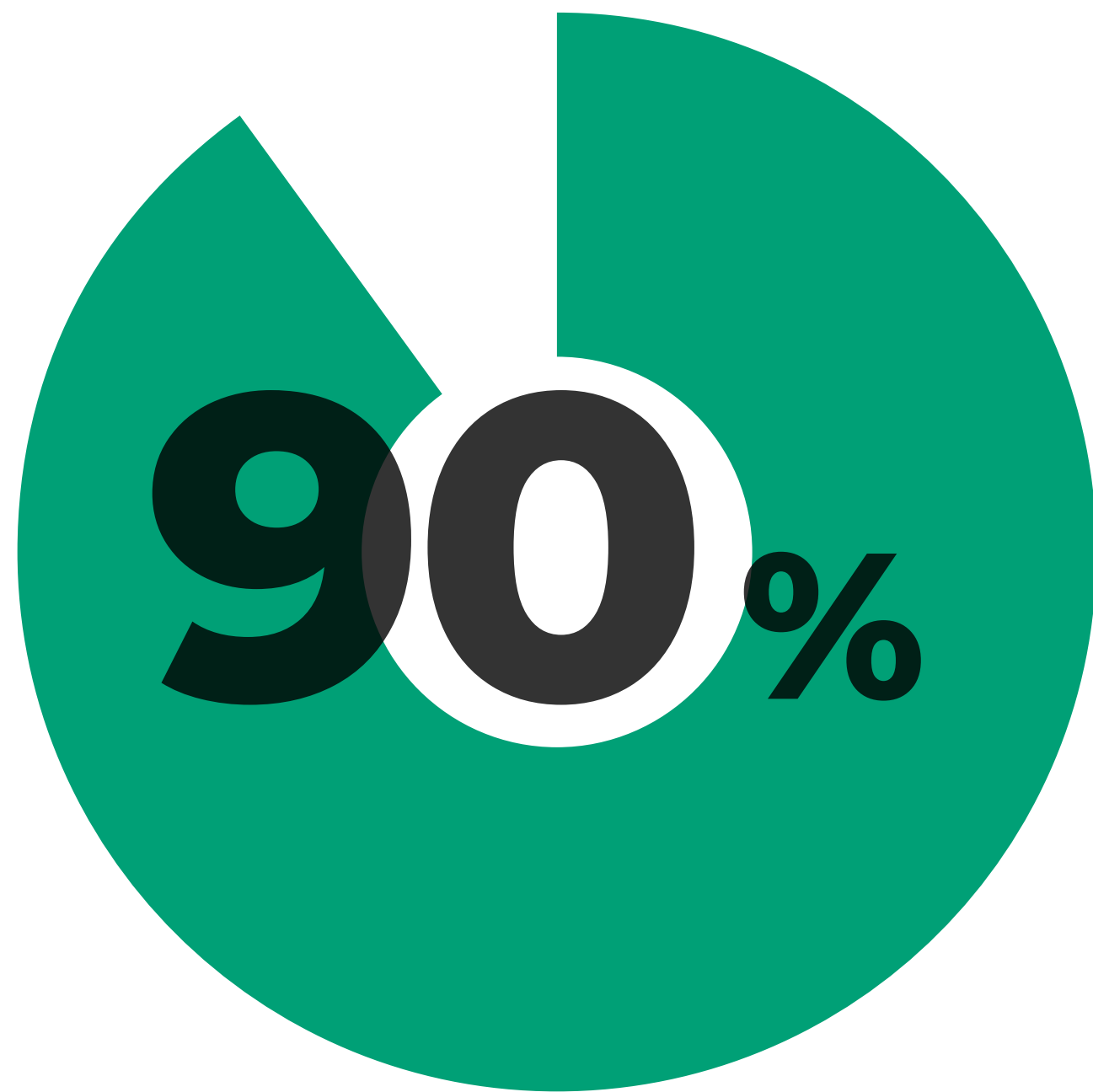

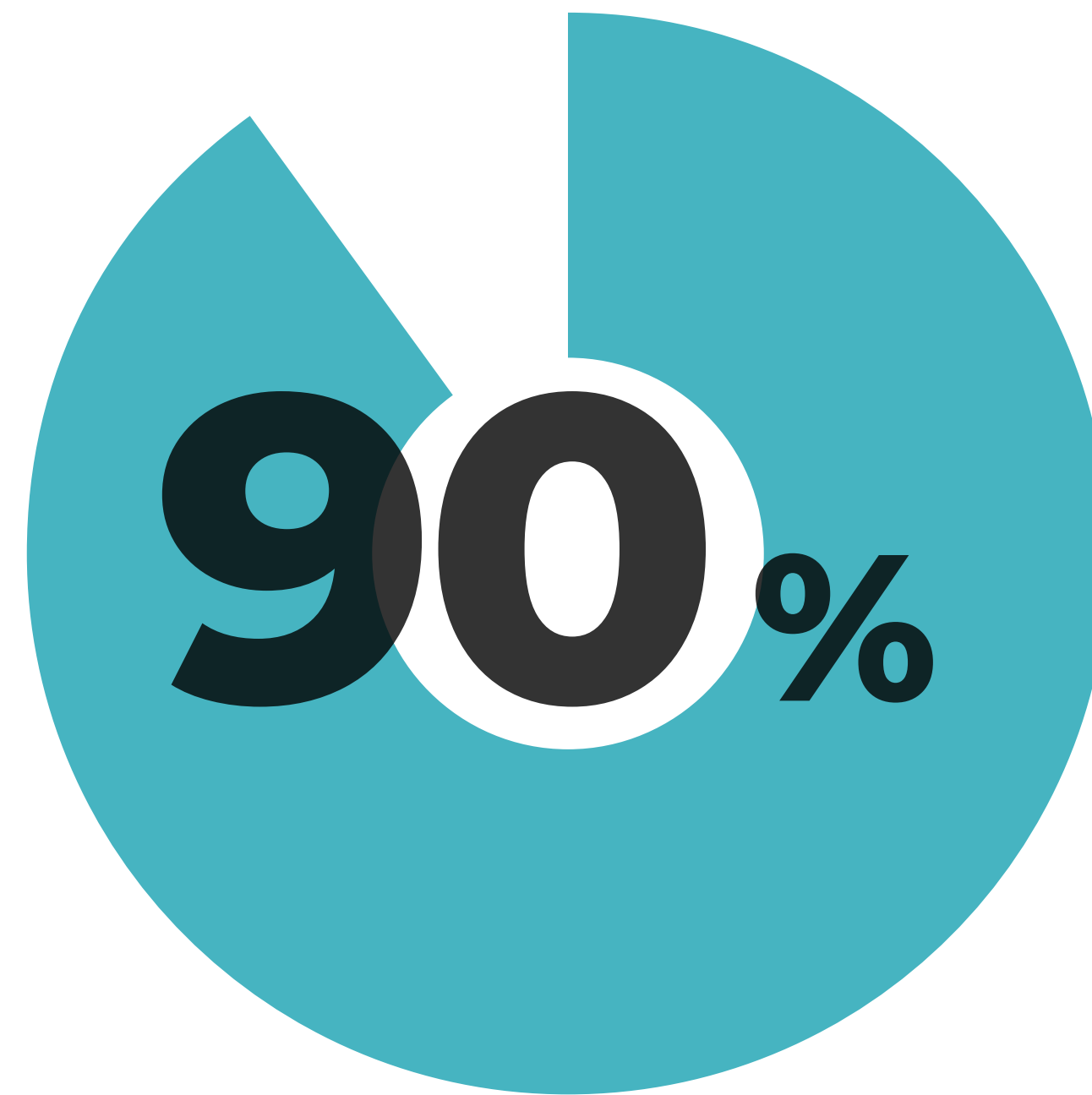
**”Parasta on ihmisten
riemu kirjoista ja
lukemisesta.”**

Kirjastotyön tärkeys tuntuu innostuksena ja omistautuneisuutena

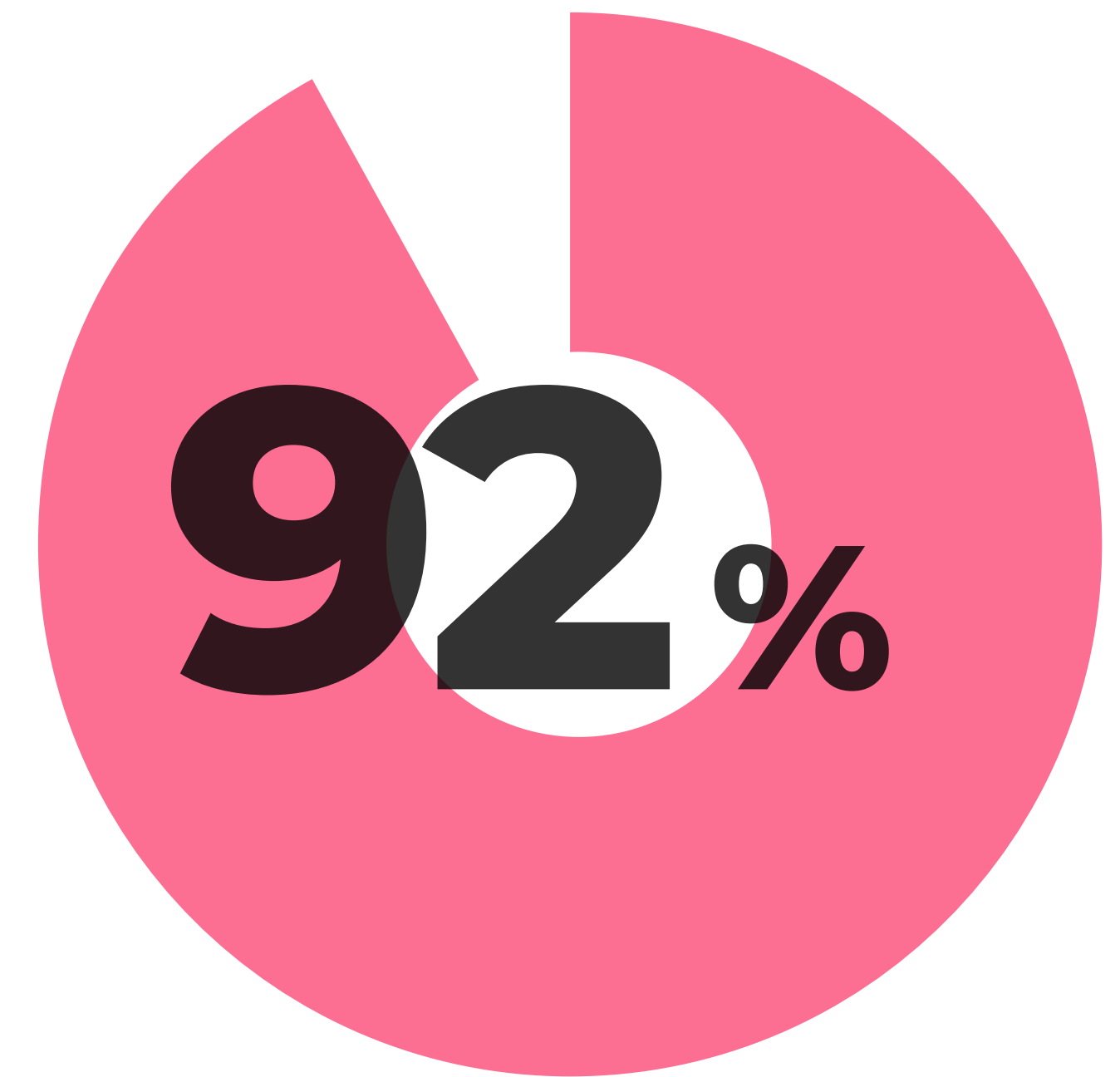
Tunnen tekeväni tärkeää ja merkityksellistä työtä

Tunnen usein innostusta työssäni

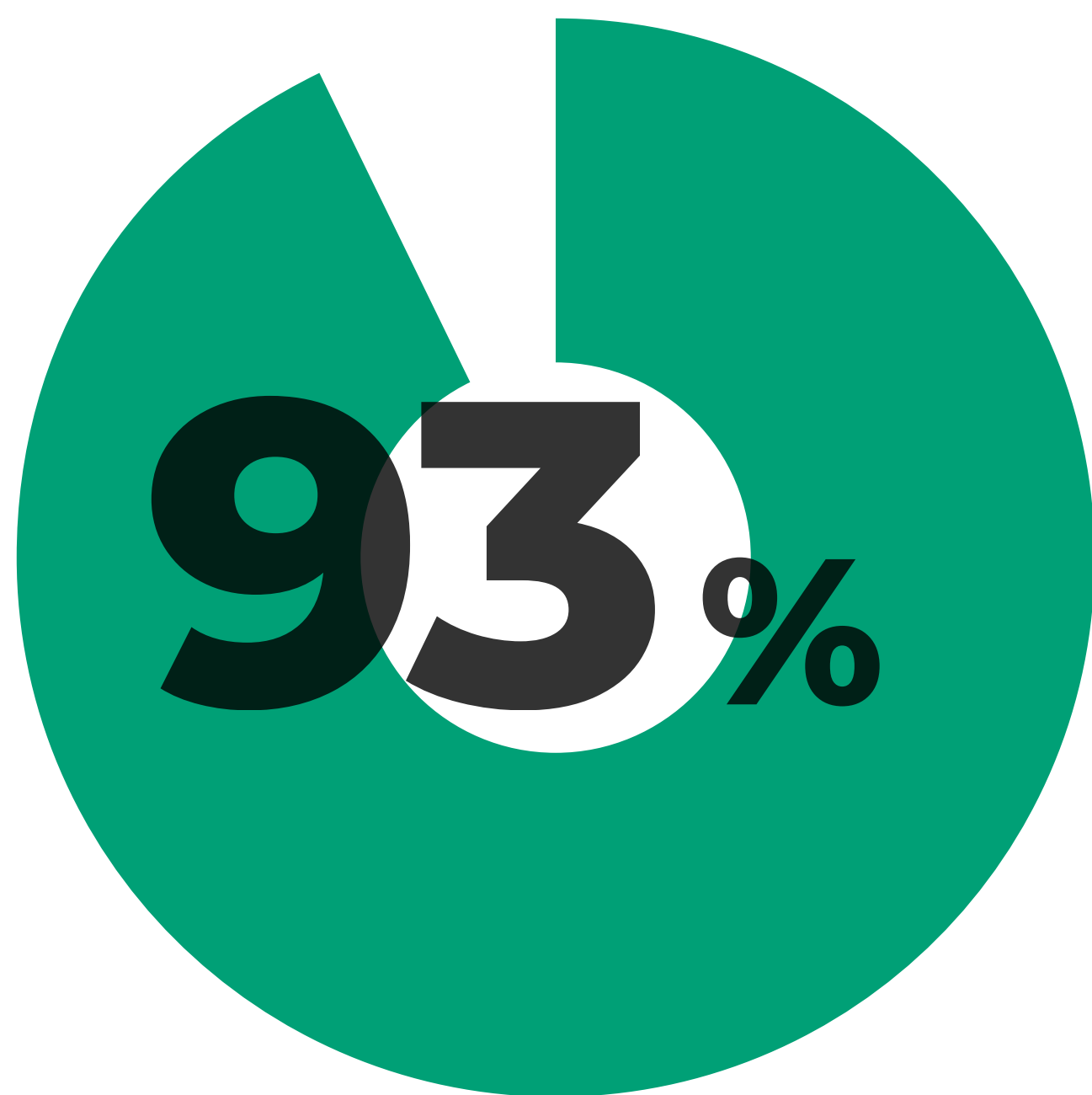

Tunnen olevani omalla alallani

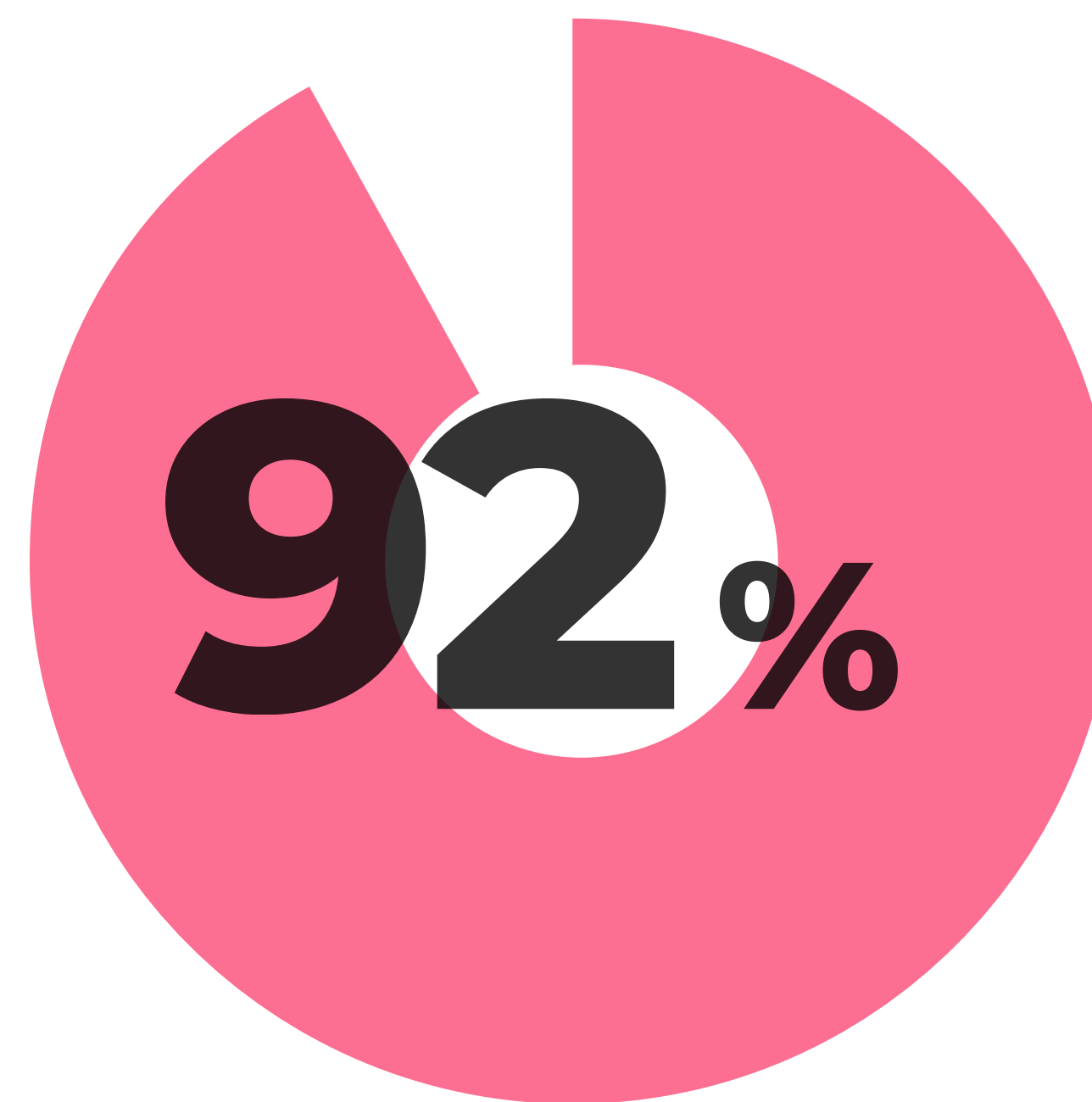

Kirjaston ammattilaiset luottavat osaamiseensa – ja saavat arvostusta myös asiakkailta

Tunnen olevani ammattitaitoinen
ja osaava työssäni

Asiakkaat arvostavat
työtämme kirjastossa

Kirjastotyössä parasta: Kohtaamiset

**Mikä kirjastotyössä on parasta?
Valitse kolme tärkeintä.**

Kirjasto on sosiaalinen paikka. Kaikkein eniten kirjastoammattilaiset arvostavat työssään ihmisten kohtaamista ja mahdollisuutta olla avuksi (57 %).

MIKÄ KIRJASTOTYÖSSÄ ON PARASTA?

Avoimia vastauksia

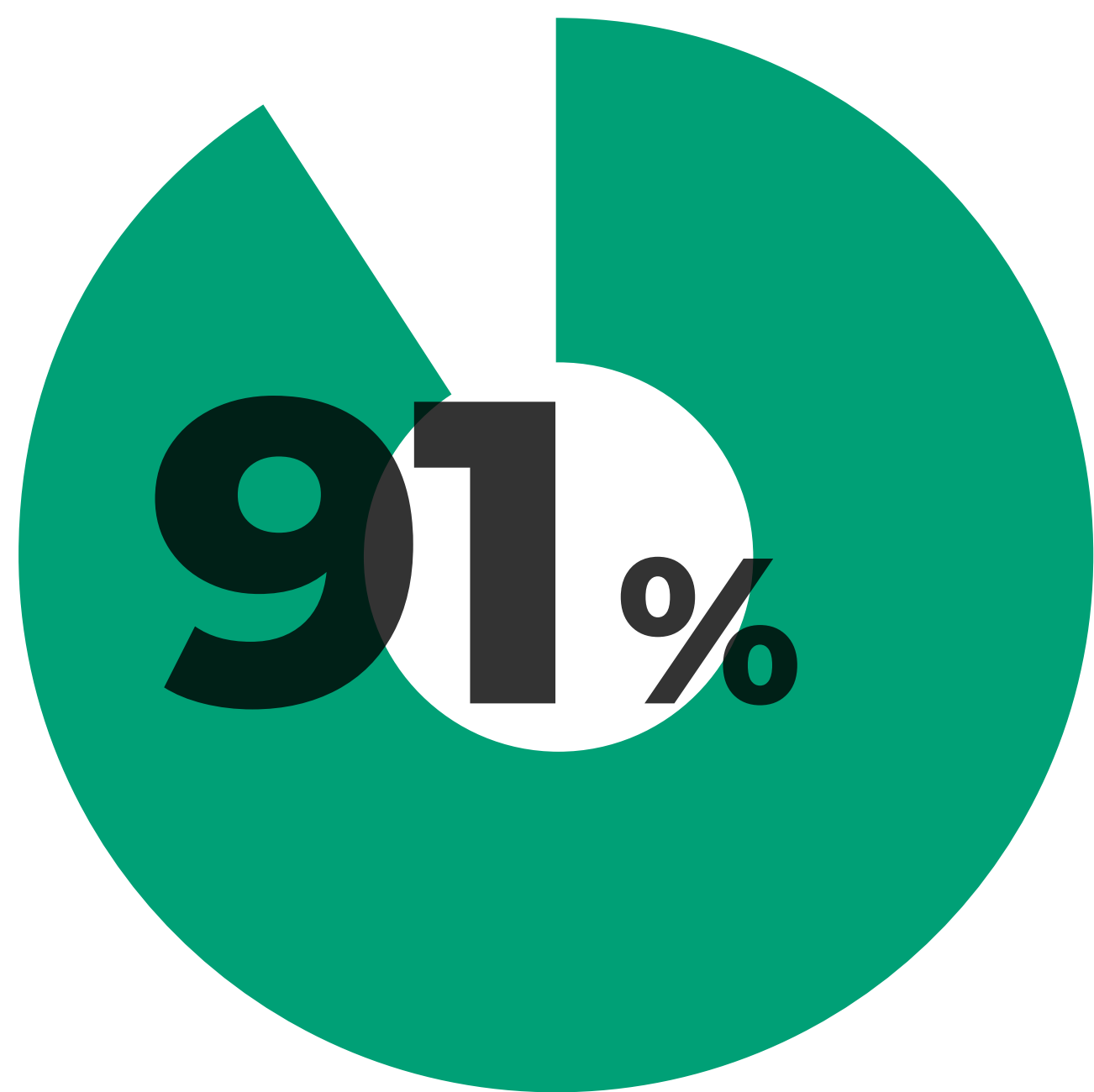
”Parasta on lukemaan innostaminen.”

”On hienoa olla töissä paikassa, jossa opiskelijat ja koko henkilökunta oppivat uusia asioita, joiden avulla voi kehittää yhteiskuntaa paremmaksi paikaksi.”

”Parasta on mahdollisuus avata portteja tarinoiden, tiedon, elämysten ja ajatusten maailmaan.”

Asiakkaat arvostavat kirjastojen ammattilaisten työtä – entä muut tahot?

Kirjastossa tehdyn työn monipuolisuutta ja tärkeyttä ei täysin ymmärretä

Kirjastoalan arvostus on nousussa

En osaa sanoa
11%

Vähiten arvostuksen nousuun uskotaan korkeakoulukirjastoissa (Yo-kirjastojen ammattilaisista 39 %, amk-kirjastoista 38 %)

**KIRJASTOALAN AMMATTILAISTEN TYÖSSÄ ON
ASIAKKAILLE NÄKYMÄTTÖMIÄ PUOLIA, JOIDEN
MERKITYS YMMÄRRETÄÄN HUONOSTI.**

Mitä kirjastoalan ammattilaiset itse haluaisivat tuoda osaamisestaan enemmän esiin?

MITÄ KIRJASTOALAN AMMATTILAISTEN OSAAMISESTA PITÄISI MIELESTÄSI TUODA ENEMMÄN ESIIN?

Avoin vastaus

”Valitettavan usein kuulee vielä asiakkaiden suusta kommentteja siitä, että lainaus- ja palautusautomaatit ovat huono asia, koska ne vähentävät meidän töitä. Pitäisi saada enemmän näkyville ne kirjastoammattilliset työt.”

MITÄ KIRJASTOALAN AMMATTILAISTEN OSAAMISESTA PITÄISI MIELESTÄSI TUODA ENEMMÄN ESIIN?

Avoimia vastauksia

”All den mångsidighet och kreativitet som personalen besitter och det hårda intensiva arbetet de gör dagligen inom ett väldigt brett område.”

”Sitä, kuinka monipuolista ja vaativaa osaamista kirjastotyössä tarvitaan. On oltava taitava asiakaspalvelija, mutta myös omattava esim. esiintymis- ja pedagogisia taitoja, markkinointi- ja viestintäosaamista, sisältöjen avaamista monipuolisin keinoin, kirjastojärjestelmän monipuolista käyttöä, kokoelman arviointia jne.”

”Kaikki se taustatyö, mikä ei näy asiakkaille.”

”Jag tror helt enkelt att vi måste lyfta fram de osynliga delarna bättre. Vad krävs för att man ska kunna hitta rätt bok åt rätt kund? Jo, katalogisering, organisering, sökning... Visa glimtar av hur man jobbar med projekt, olika samarbeten, evenemang...”

Kirjastolaiset ovat monitaitureita

Mitä seuraavista tarvitset säännöllisesti työssäsi?

Vähintään puolet tarvitsee työssään ainakin näitä kaikkia!

MITÄ KIRJASTOALAN AMMATTILAISTEN OSAAMISESTA PITÄISI MIELESTÄSI TUODA ENEMMÄN ESIIN?

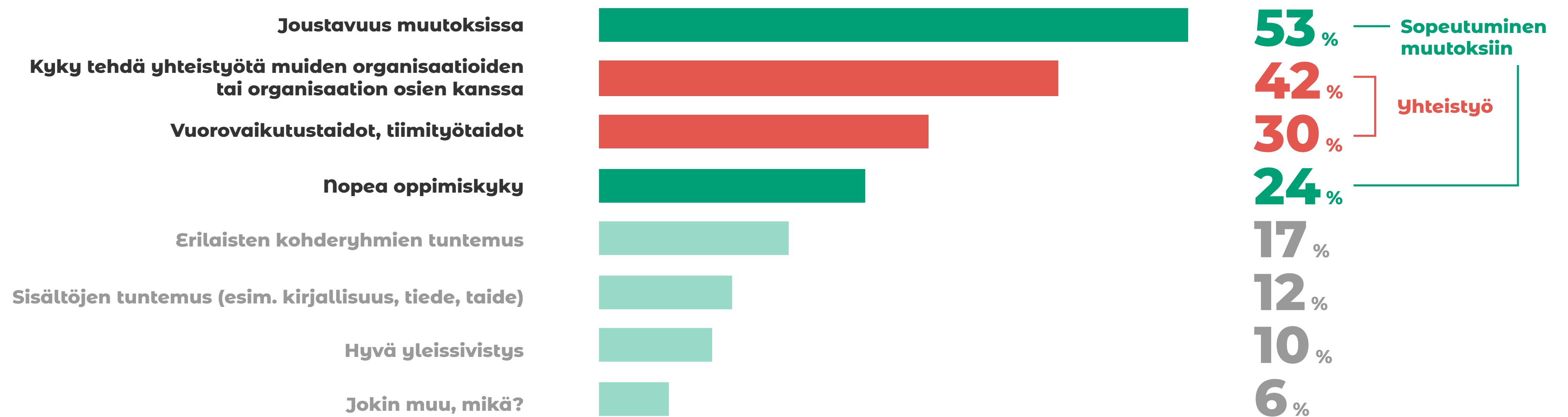
Avoin vastaus

”Useimmat kirjastossa työskentelevät omat melkoisia renessanssi-ihmisiä, l'uomo universale, kaikkien alojen asiantuntijoita, hallitaan sekä tekniikka että sisällöt.”

Kirjastossa pysyvää on vain muutos

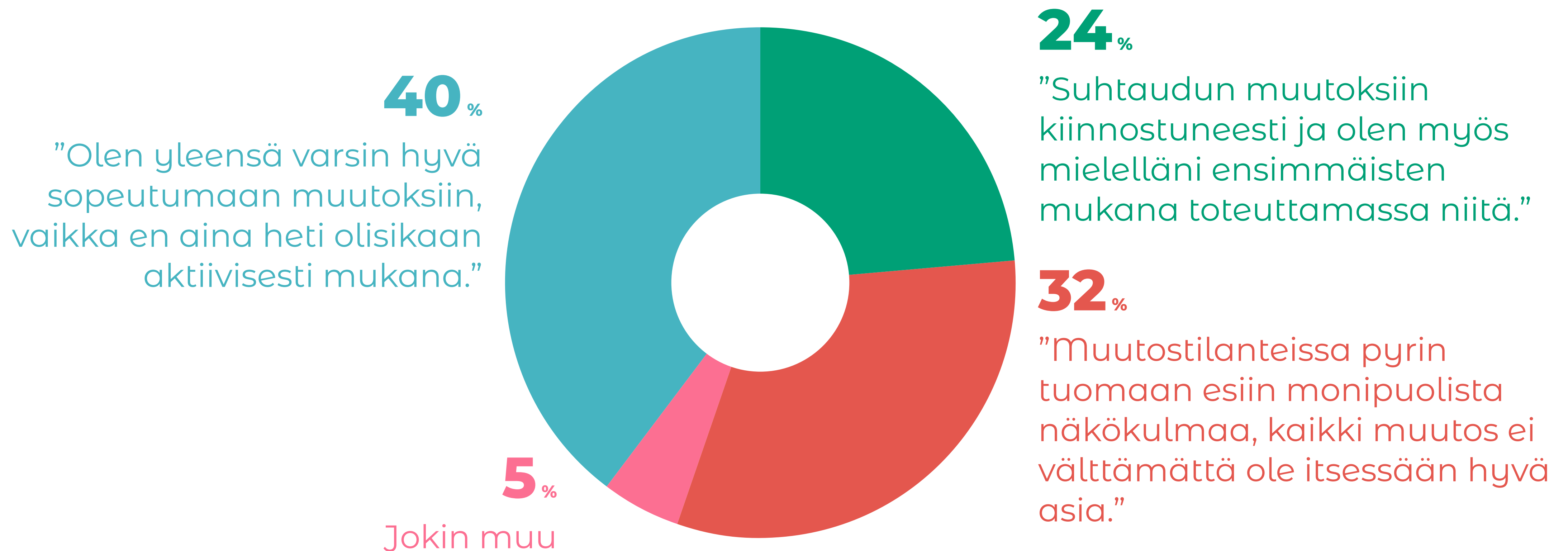
Tulevaisuuden kirjastoammattilaisen piirteissä korostuvat muutosjoustavuus ja yhteistyötaidot

Mitä ominaisuuksia uskot, että kirjastoissa työskenteleviltä ammattilaisilta tulevaisuudessa vaaditaan nykyistä enemmän? Valitse 1-2.

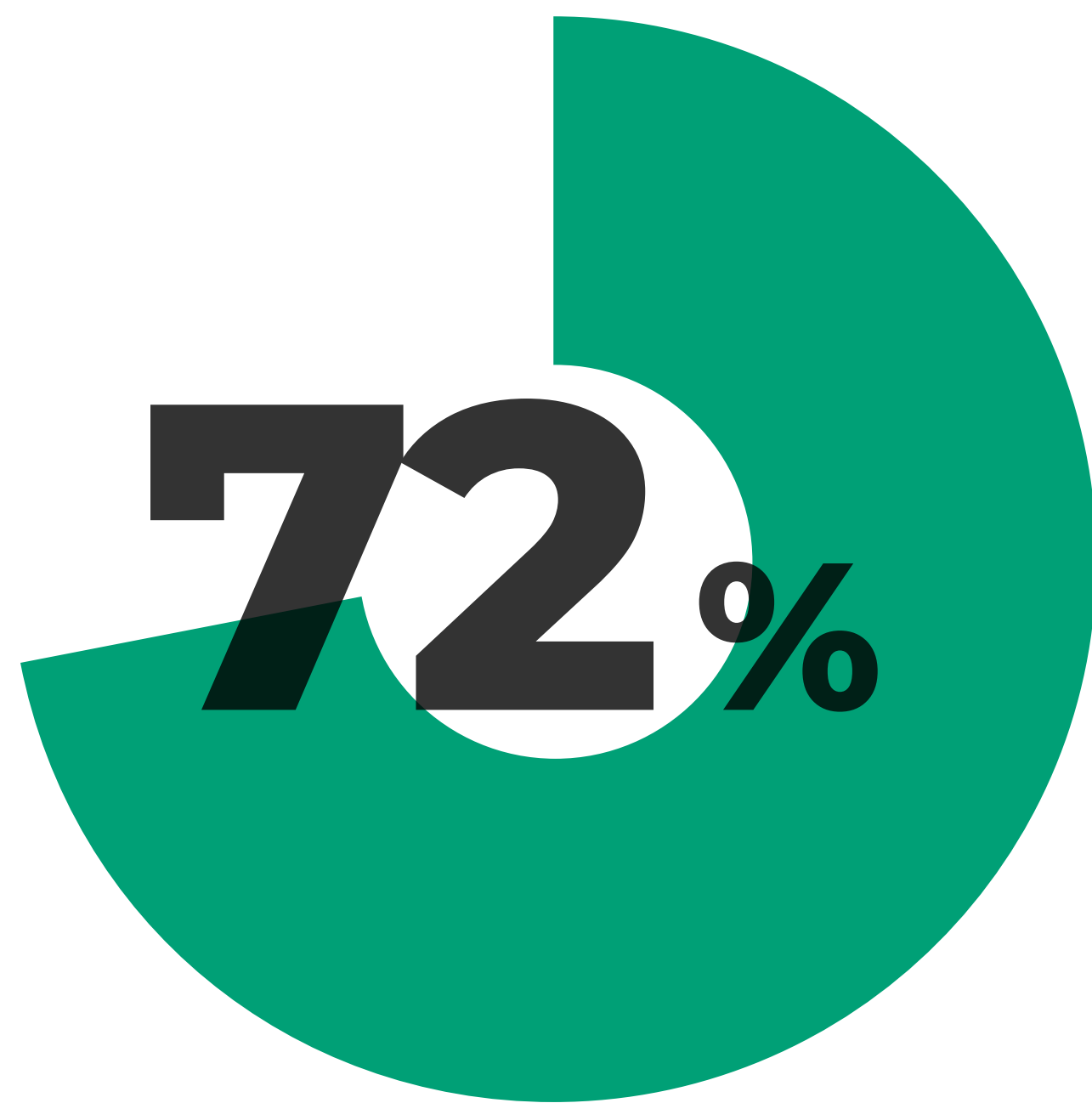
Kirjastolaiset jakautuvat muutoksen edessä kolmeen tyyppiin

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten itseäsi työpaikan muutostilanteissa?
Valitse parhaiten sopiva.

Muutosten suunta aiheuttaa huolta – myös asiakkaiden kohtalo mietityttää

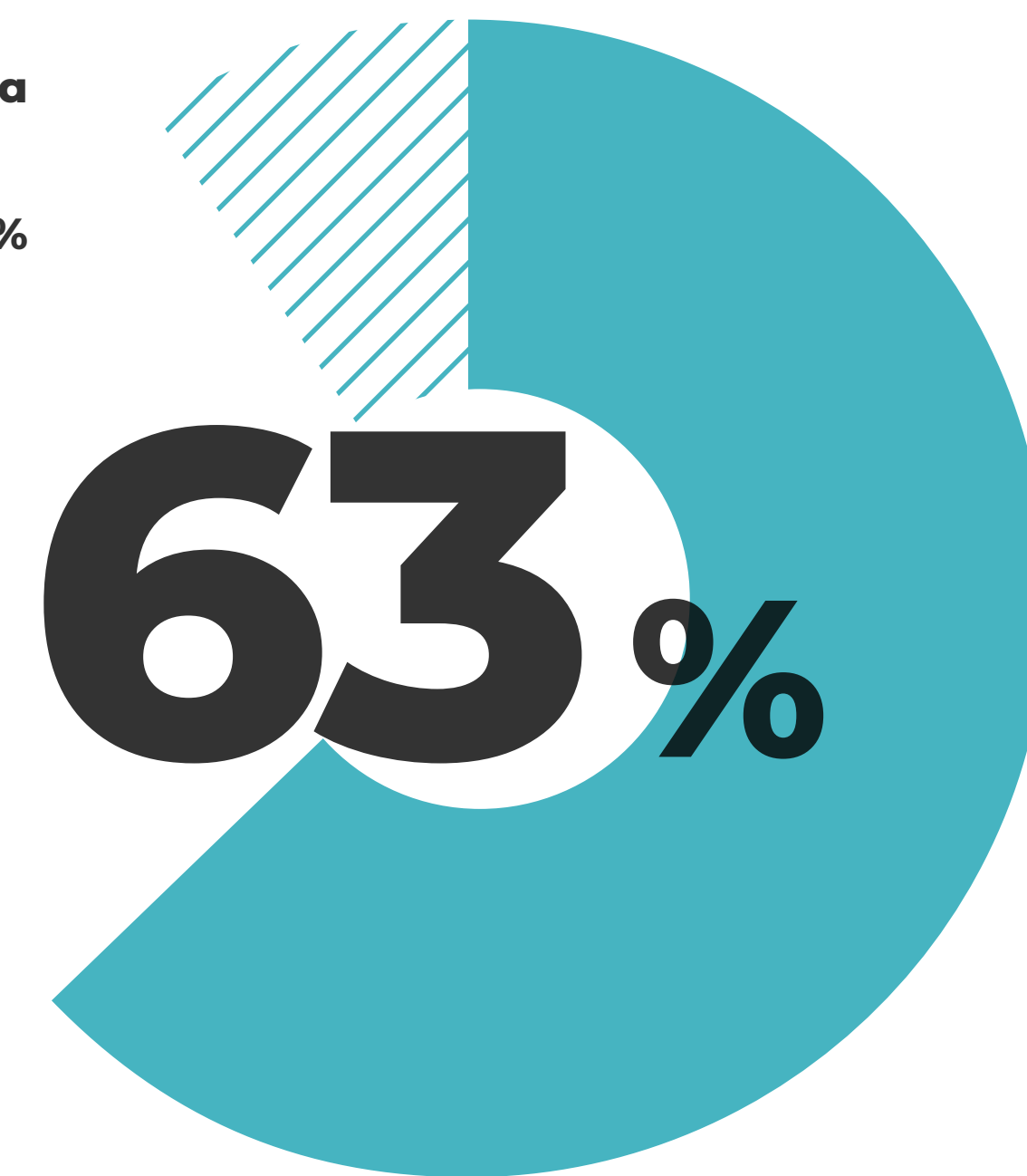
Olen huolissani kirjaston tulevaisuudesta

Erityisen huolestuneita ovat ammatti-korkeakoulu-kirjastojen edustajat (81 %).

Jatkuvat muutokset eivät palvele asiakkaiden etua

En osaa sanoa
9%

MIKÄ KIRJASTOISSA MUUTTUU?

Eri tyyppisiin kirjastoihin kohdistuu erilaisia muutosvoimia

Yleisiä kirjastoja muuttaa tehtävien laajeneminen

Yleisissä kirjastoissa on muita useammin laajennettu kirjaston tehtäviä (70 %)

Myös avautuminen ulospäin muuttaa yleisiä kirjastoja: yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa on lisätty erityisesti yleisissä kirjastoissa (47 %).

Korkeakoulujen kirjastot muuttuvat laajemman organisaation mukana

Laajemman organisaation muutokset ovat yleisempiä muualla kuin yleisissä kirjastoissa. Erityisesti korkeakoulukirjastoissa yli puolet vastaajista kertoo niistä (**amk-kirjastot** 57 % ja **yo-kirjastot** 56 %).

Myös henkilöstön vähentämisiä on koettu eniten **ammattikorkeakouluissa** (74 %) ja **yliopistokirjastoissa** (65 %)

Erikoiskirjastoissa työn sisällöt ovat muutoksessa

Erikoiskirjastoissa on koettu eniten omaan työnkuvaan kohdistuvia muutoksia. Omien tehtävien sisällöissä oli muutoksia 42 % erikoiskirjastojen vastaajista

Jopa 46 % **erikoiskirjastojen** vastaajista kertoi omien tehtäviensä myös lisääntyneen merkittävästi.

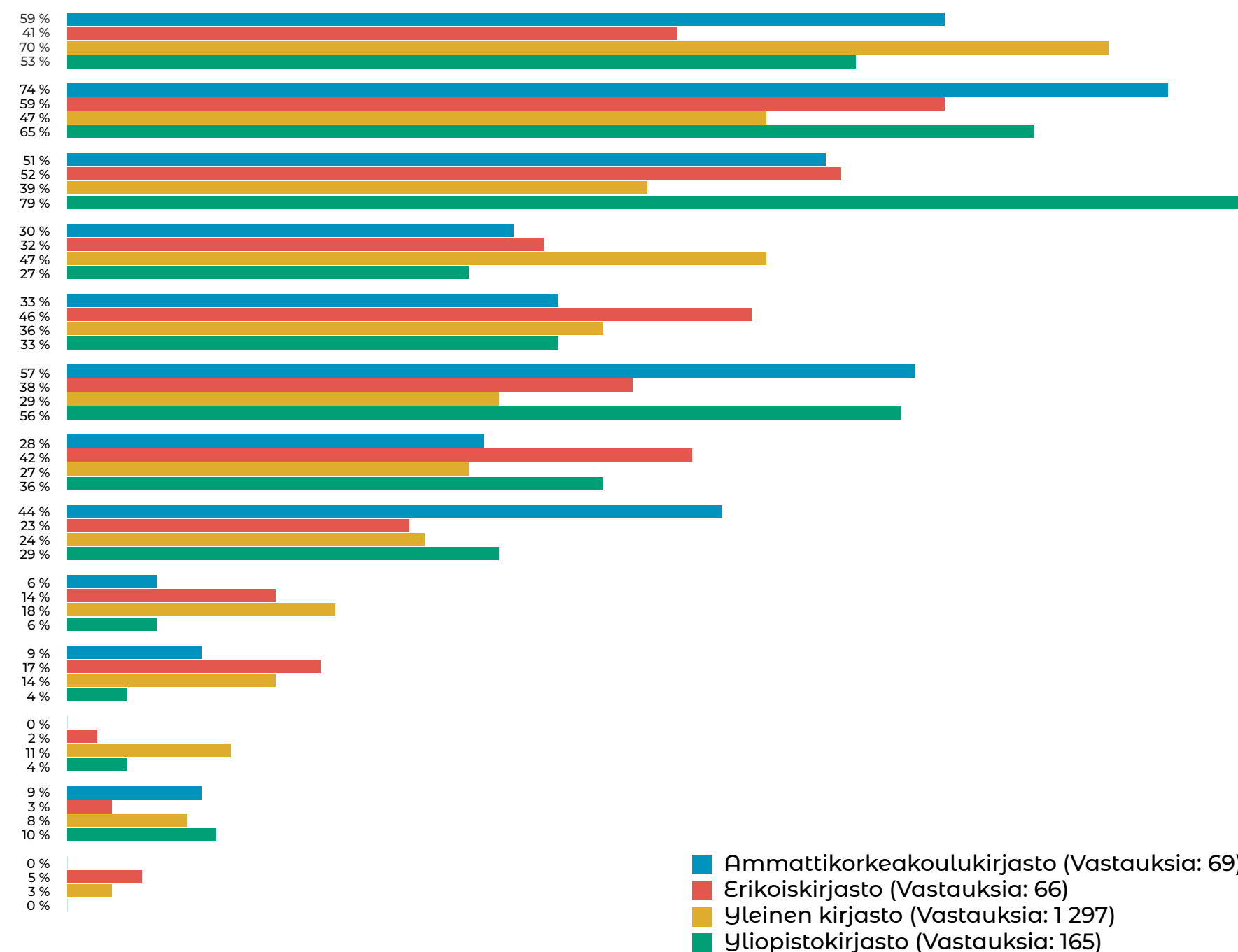

MIKÄ KIRJASTOISSA MUUTTUU?

Eri tyyppisiin kirjastoihin kohdistuu erilaisia muutosvoimia

Mitä merkittäviä muutoksia työpaikallasi on tapahtunut viimeisen viiden vuoden sisällä? Valitse korkeintaan viisi merkittävintä.

- Kirjaston tehtävien laajeneminen
- Henkilöstön vähentäminen
- Sisäisen organisoitumisen muutos
- Lisääntynyt yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa
- Omien tehtävieni merkittävä lisääntyminen
- Laajemman ympäröivän organisaation muutos
- Merkittävät muutokset omien tehtävieni sisällöissä
- Kirjaston muun toiminnan resurssien vähentäminen
- Sellaisten toimintojen ulkoistaminen, jotka ennen hoidettiin itse
- Muutokset asiakaskunnassa
- Työympäristön muuttuminen turvattommaksi
- Omia tehtäviäni on siirretty pois minulta
- Ei mitään näistä

Yleisissä kirjastoissa on muita useammin lisätty tehtäviä (70 %). Myös yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa on lisätty (47 %).

Laajemman organisaation muutokset ovat yleisempiä muualla kuin yleisissä kirjastoissa, erityisesti korkeakoulukirjastoissa yli puolet vastaajista kertoo niistä (**amk-kirjastot** 57 % ja **yo-kirjastot** 56 %).

Henkilöstön vähentämisen vaikutuksia on koettu eniten ammattikorkeakouluissa (74 % vastaajista) ja yliopistokirjastoissa (65 %).

Erikoiskirjastoissa on koettu eniten omaan työnkuvaan kohdistuvia muutoksia. Omien tehtävien sisällöissä oli muutoksia 42 % erikoiskirjastojen vastaajista, ja jopa 46 % kertoi omien tehtäviensä lisääntyneen merkittävästi.

MITEN MUUTOKSET NÄKYVÄT TYÖPAIKOILLA?

Vaikutukset työhön vaihtelevat kirjastotyypeittäin

Yleisissä kirjastoissa kiire lisääntyy

Erytisesti **yleisissä kirjastoissa** koetaan kiireen lisääntyneen muutosten seurauksena (68 %).

Yliopisto-kirjastoissa kannetaan huolta asiakkaista

Yliopistokirjastoissa koetaan muita harvemmin muutosten johtaneen asiakkaiden parempaan palvelemiseen: vain 12 % kokee muutosten parantaneen palvelua.

Sen sijaan yliopisto-kirjastoissa koetaan muita useammin, että muutokset ovat tehneet työstä ainakin tilapäisesti vähemmän sujuvaa (30 %).

Ammattikorkeakoulukirjastoissa asiakkaan uskotaan hyötyvän

Ammattikorkeakouluissa muutokset koetaan myönteisempinä asiakkaan kannalta kuin yliopistoissa: niissä koetaan hiukan muita useammin (28 %) että muutosten ansiosta asiakkaita palvellaan paremmin.

Niissä koetaan muita kirjastoja useammin työn antoisuuden lisääntyneen muutosten myötä (25 %).

Erikoiskirjastoissa työ monipuolistuu myönteisesti

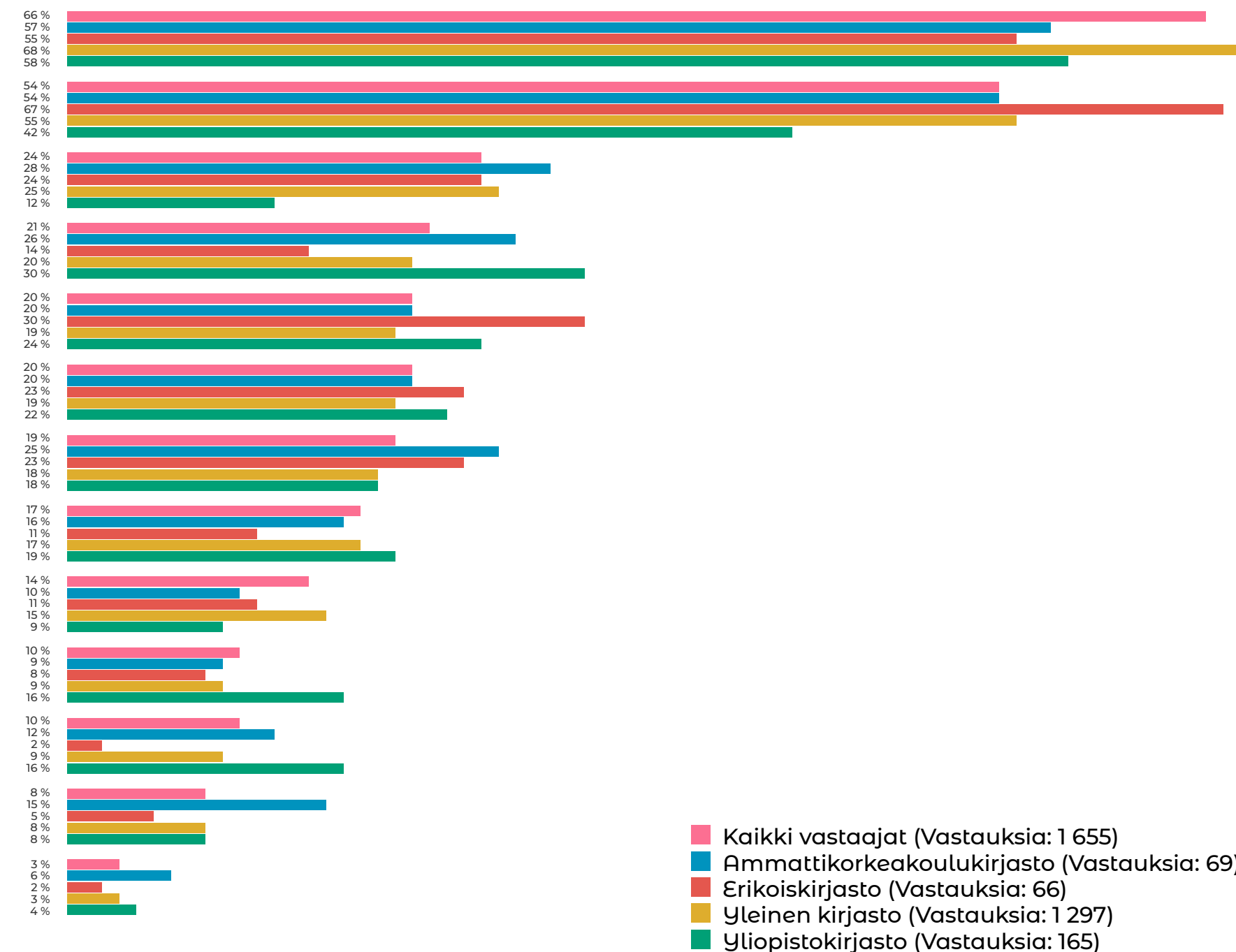
Työn koetaan monipuolistuneen eniten **erikoiskirjastoissa** (67 %). Muutos on ilmeisesti myönteinen, sillä erikoiskirjastoissa lähes neljännes (23 %) myös kokee työnsä antoisuuden lisääntyneen muutosten myötä.

MITEN MUUTOKSET NÄKYVÄT TYÖPAIKOILLA?

Vaikutukset työhön vaihtelevat kirjastotyypeittäin

Miten muutokset ovat vaikuttaneet sinuun ja työhösi?
Valitse 1-5 merkittävintä vaikutusta.

- Kiireen tuntu on lisääntynyt
- Työstä on tullut monipuolisempaa
- Pystymme palvelemaan asiakkaita paremmin
- Työstä on tullut tilapäisesti vähemmän sujuvaa
- Työn autonomia on lisääntynyt
- Pystymme palvelemaan asiakkaita heikommin
- Työstä on tullut antoisampaa
- Työstä on tullut vähemmän antoisaa
- Työstä on tullut pysyvästi vähemmän sujuvaa
- Työstä on tullut vähemmän monipuolista
- Työn autonomia on vähentynyt
- Työstä on tullut sujuvampaa
- Kiireen tuntu on vähentynyt

Eryteisesti **yleisissä kirjastoissa** koetaan kiireen lisääntyneen.

Yliopistokirjastoissa koetaan muita harvemmin muutosten johtaneen asiakkaiden parempaan palvelemiseen. Niissä koetaan muita useammin, että muutokset ovat tehneet työstä tilapäisesti vähemmän sujuvaa.

Ammattikorkeakouluissa muutokset koetaan myönteisempinä asiakkaan kannalta kuin yliopistoissa: koetaan hiukan muita useammin, että muutosten ansiosta asiakkaita palvellaan paremmin.

Työn koetaan monipuolistuneen eniten **erikoiskirjastoissa**. Muutos on ilmeisesti myönteinen, sillä erikoiskirjastoissa lähes neljännes myös kokee antoisuuden lisääntyneen muutosten myötä.

Toiveet kirjastolle tulevaisuuden työpaikkana painottuvat eri tavoin eri kirjastoissa

Minkälainen kirjaston tulisi olla työpaikkana tulevaisuudessa? Valitse kaksi tärkeintä.

Kirjastotyölle annetaan sen ansaitsema arvo ja kirjastoalan ammattilaisten osaaminen tunnustetaan

Kirjastossa löytyy kiinnostavia tehtäviä monenlaisille, erilaisista asioista kiinnostuneille ammattilaisille

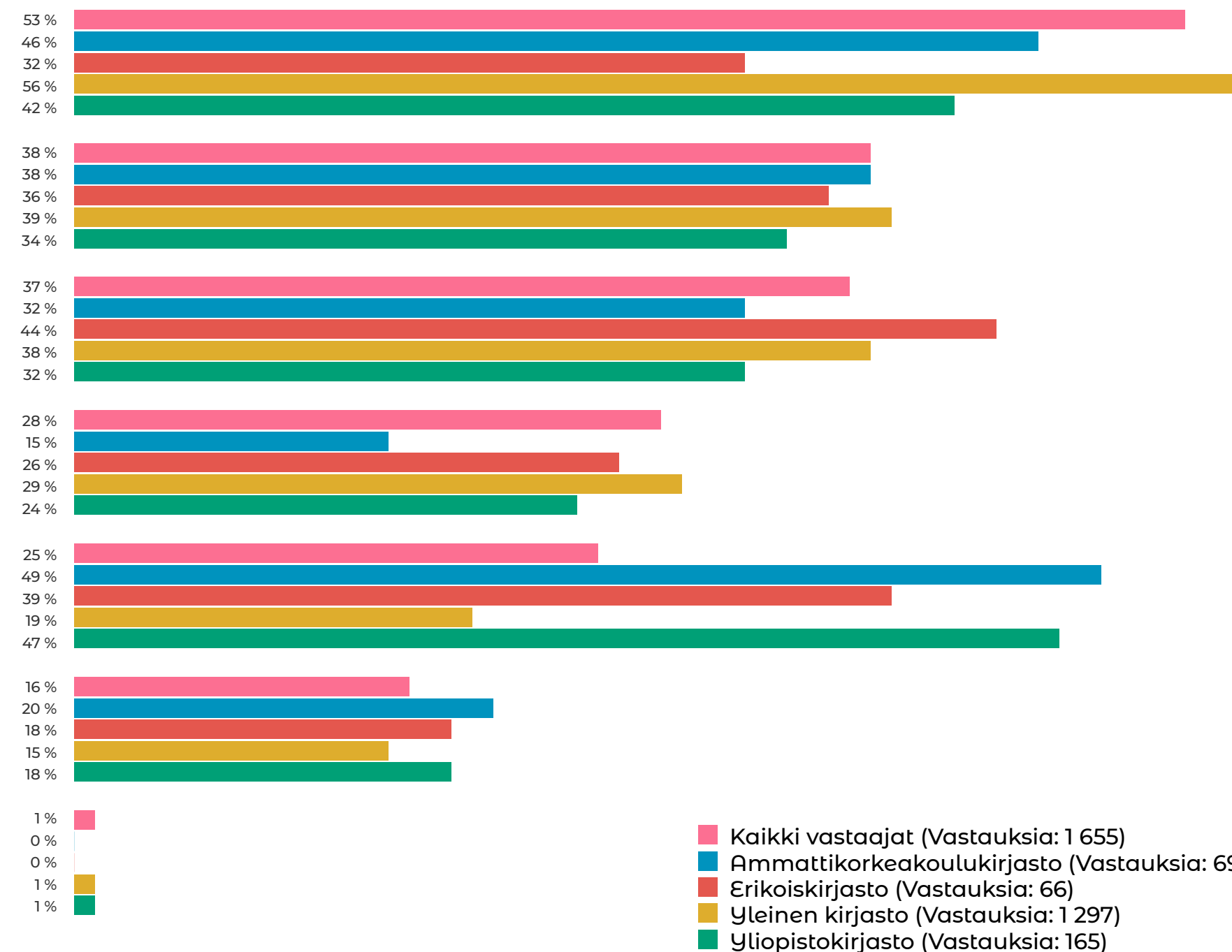
Kirjastojen työntekijät ovat aktiivisessa roolissa kirjastojen kehittämisessä ja suunnan määrittelyssä

Henkilökunnalle varmistetaan mahdollisuus säännölliseen lisäkoulutautumiseen

Työn painopiste siirtyy perinteisistä suorittavista työtehtävistä vaativiin asiantuntijatehtäviin

Kirjastoissa työskentelee yhä enemmän myös muiden alojen kuin kirjastoalan asiantuntijoita

Jokin muu, mikä?

Yleisten kirjastojen ammattilaiset painottavat monipuolisen osaamisensa tunnustamista ja hyödyntämistä

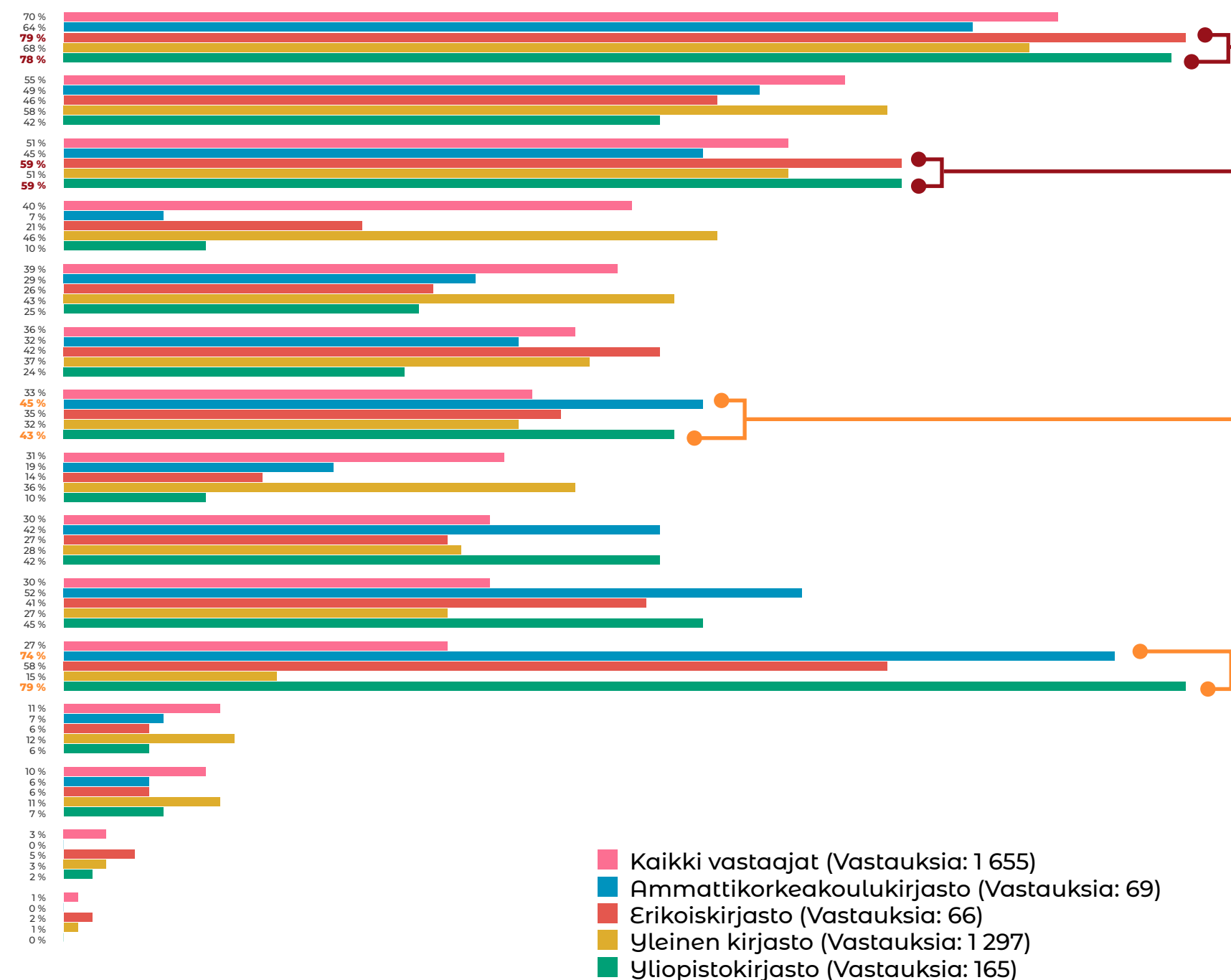
Yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastoissa painotetaan asiantuntijatehtävien lisääntymistä

Erikoiskirjastoissa toivotaan aktiivisempaa roolia kirjaston kehittämisessä ja tulevaisuuden suunnan määrittelyssä

Näkemykset kirjastojen tehtävistä yhdistävät korkeakoulukirjastoja sekä yleisiä ja erikoiskirjastoja

Mitkä ovat kirjastojen tärkeimmät sisällölliset tehtävät tulevaisuudessa?
Valitse viisi tärkeintä.

- Kirjasto auttaa kaikkia pääsemään luotettavan tiedon äärelle
- Kirjasto on kiirettömän ajattelun ja oppimisen paikka
- Kirjasto huolehtii aineistojen välittämisestä ja säilyttämisestä
- Kirjasto tarjoaa elämyksiä ja viihtymistä
- Kirjasto tarjoaa puitteita ja välineitä käyttäjien omaehtoiselle tekemiselle
- Kirjasto tekee yhä kiinteämmin yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa
- Kirjasto toimii oikean tiedon edistäjänä ja seulojana
- Kirjasto on monitoimitalo, joka mahdollistaa laajan kirjon erilaisia toimintoja ja aktiviteetteja
- Kirjasto opettaa oppimaan ja tuottamaan uutta tietoa
- Kirjastosta tulee paikasta riippumaton sähköisten aineistojen tarjoaja
- Kirjasto on avoimen tieteen edistäjä ja asiantuntija
- Kirjastossa tarjotaan yhä laajempaa valikoimaa paperisia kirjoja ja lehtiä
- Kirjasto osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun
- Jokin muu, mikä?
- Kirjasto tarjoaa areenan poliittiselle keskustelulle

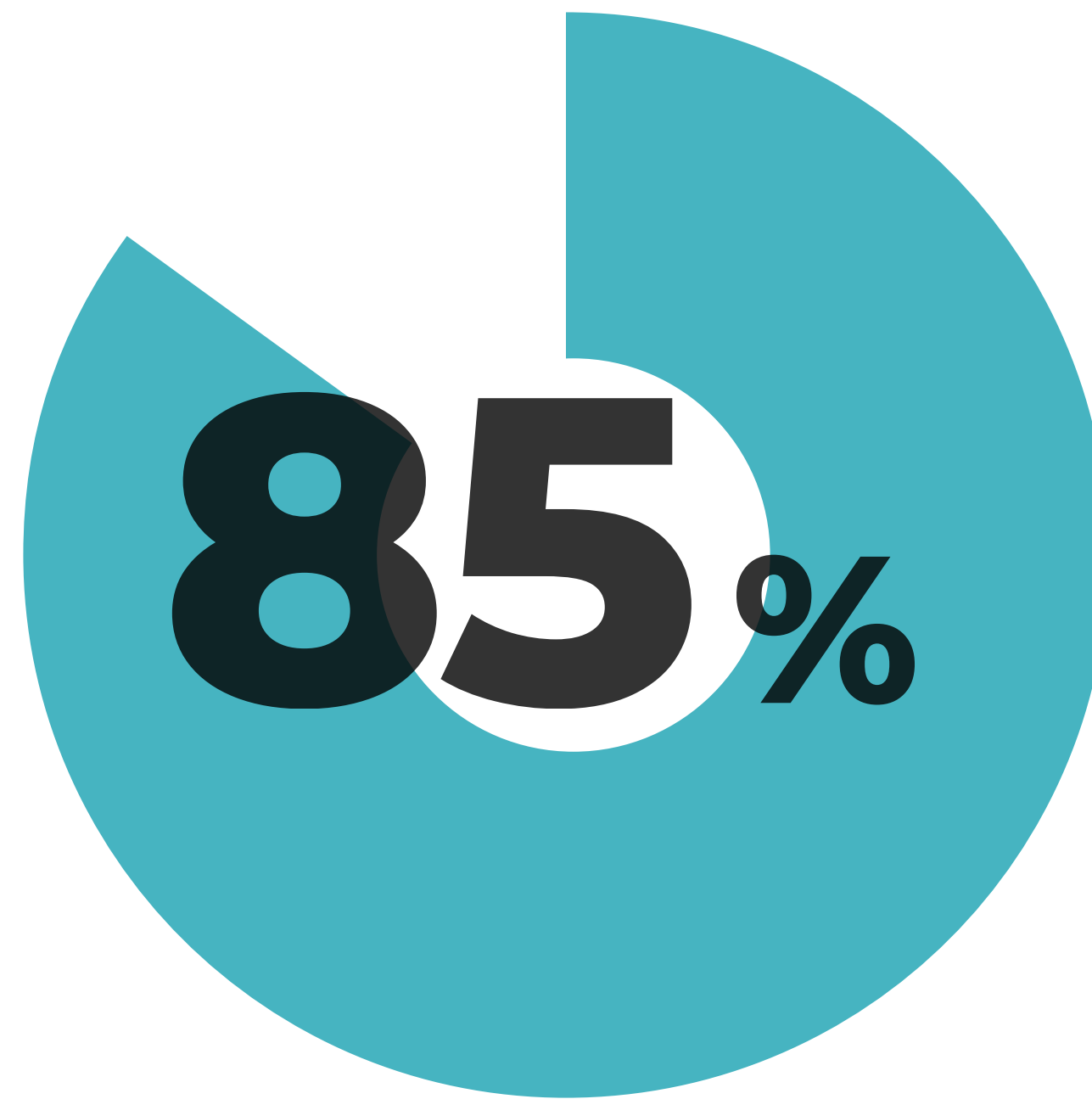
Yleiset ja erikoiskirjastot painottavat luotettavan tiedon tarjoamista kaikille sekä aineistojen välittämistä

Yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastot painottavat oikean tiedon seulomista sekä avoimen tieteen edistämistä

Muutosten kokeminen on sidoksissa organisaation toimintaan, ilmapiiriin – ja osallisuuteen

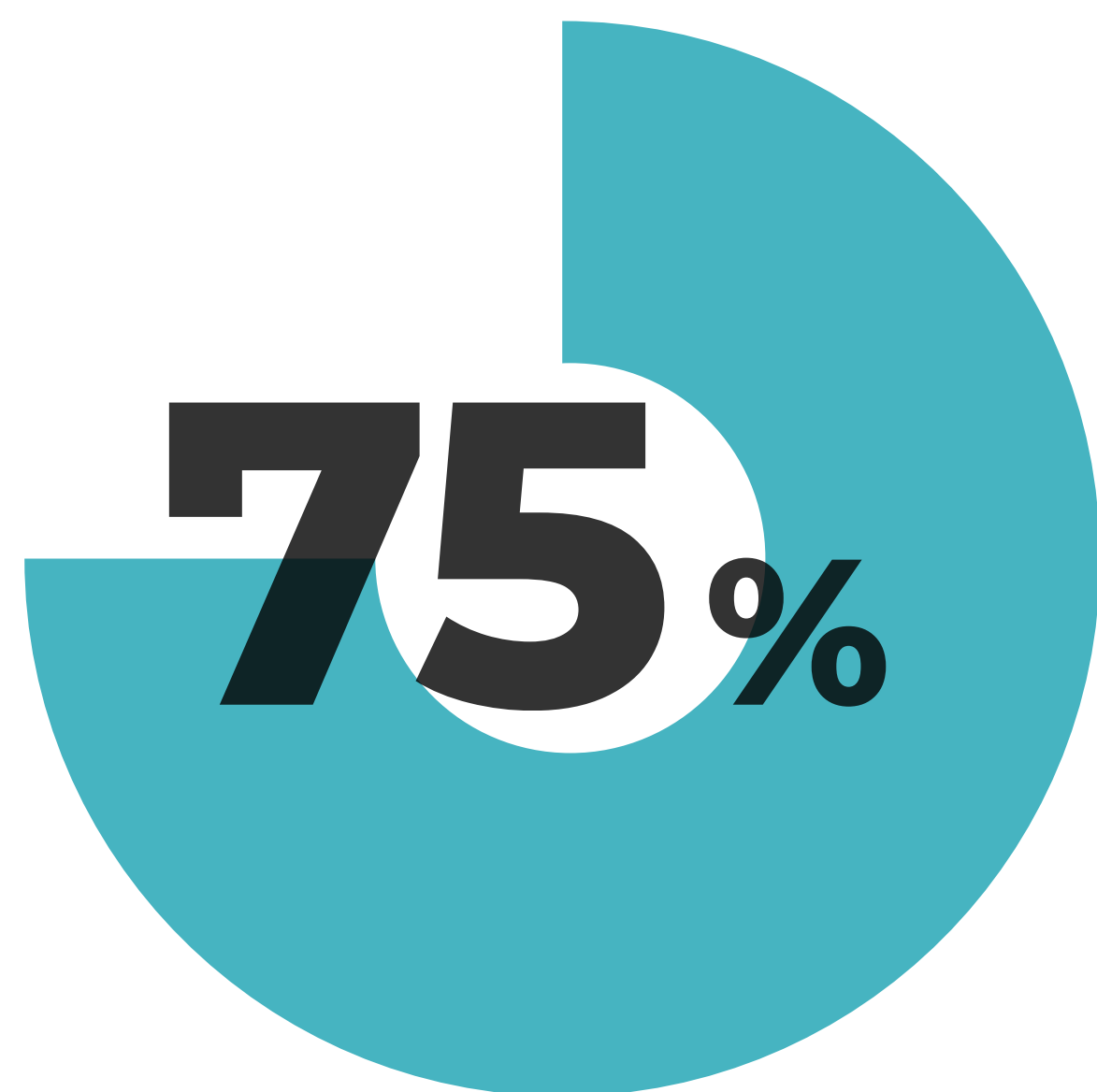
Kirjastojen ammattilaisten osaamiseen luotetaan laajasti

Tunnen, että minuun ja osaamiseeni luotetaan

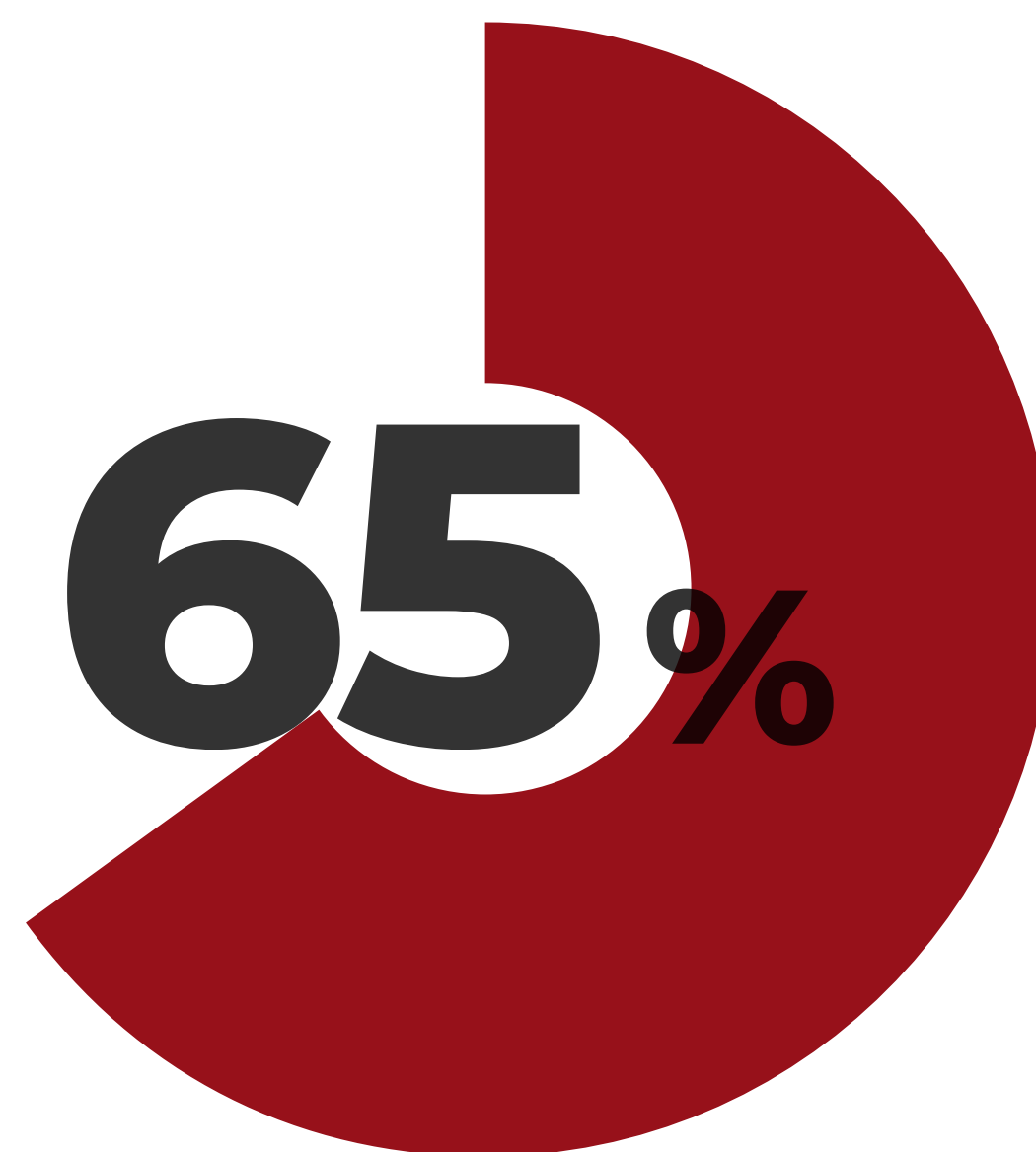

Valtaosa saa johdolta tukea ja kiitosta

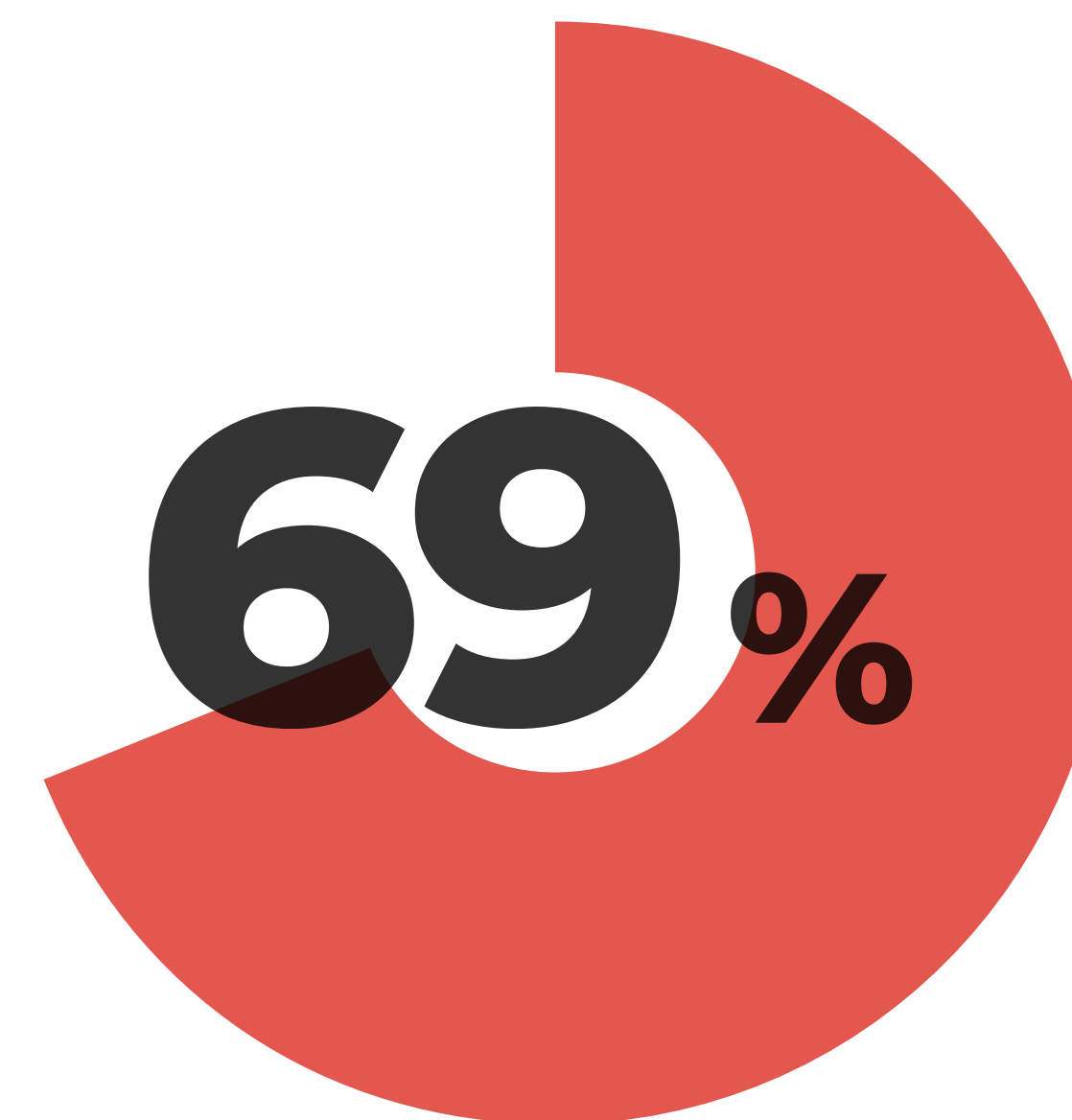
Saan pomoltani tarvitsemaani tukea ja apua

Työntekijät ja johto puhaltavat yhteen hiileen

Saan kiitosta tekemästani työstä

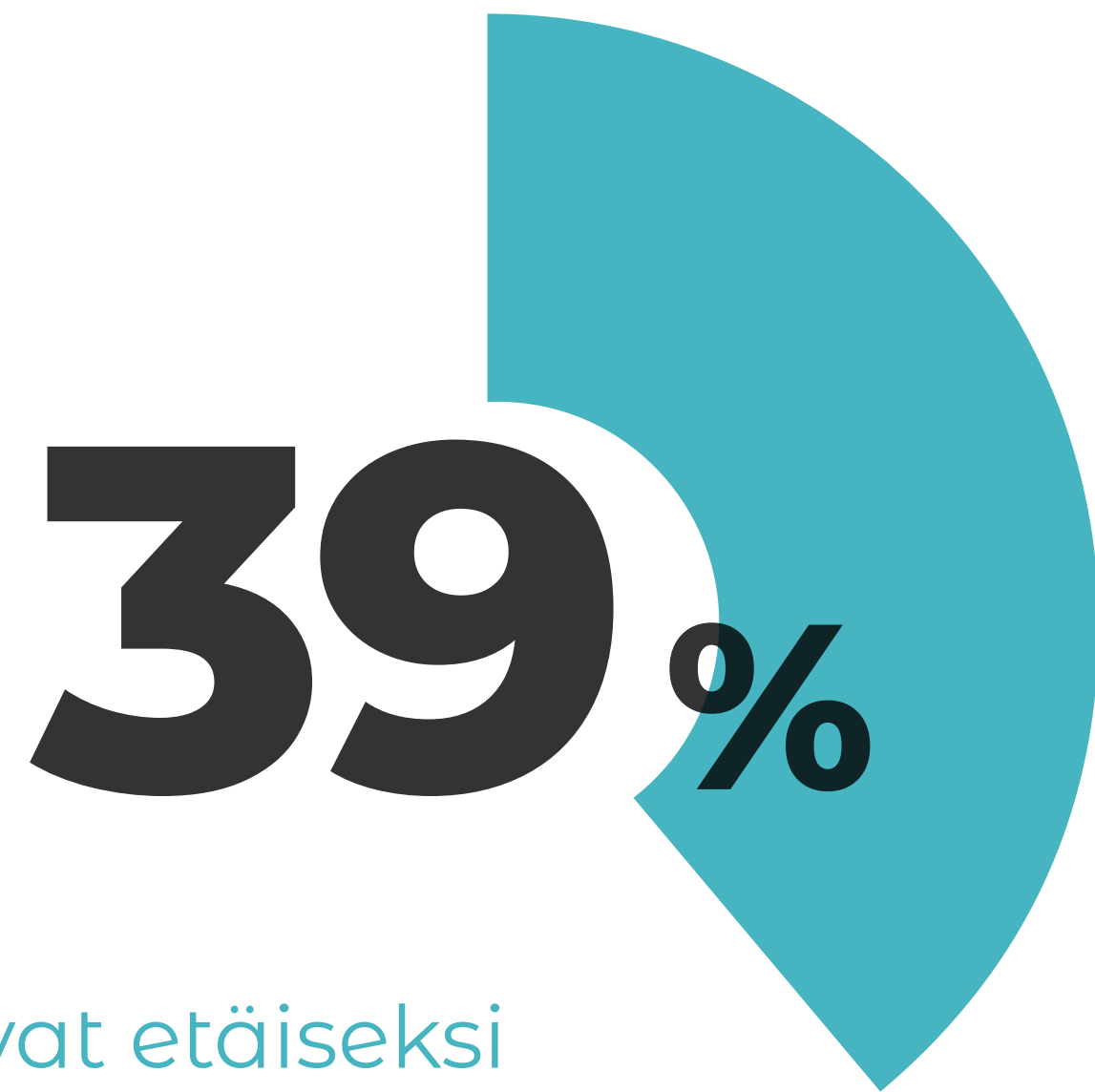

Eniten samaa mieltä olivat Amk-kirjastojen (74 %) sekä erikoiskirjastojen (76 %) edustajat – vähiten yliopistokirjastojen edustajat (53 %).

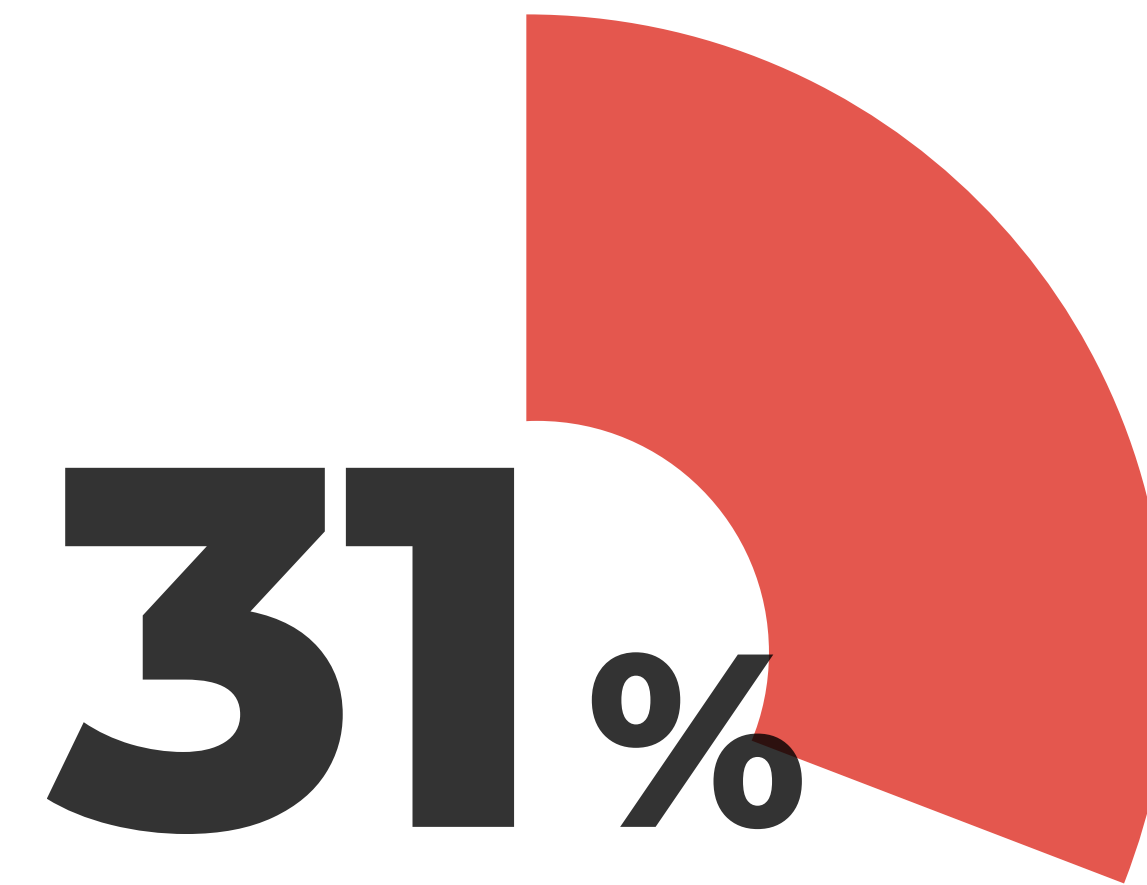
Toisaalta merkittävä vähemmistö kokee johdon etäiseksi

Johto on etäällä ja heihin on vaikea ottaa yhteyttä

Johdon kokivat etäiseksi useimmin yliopistokirjastojen edustajat (55 %).

Johtaminen on työpaikallani itsevaltaista eikä työntekijöitä kuulla riittävästi

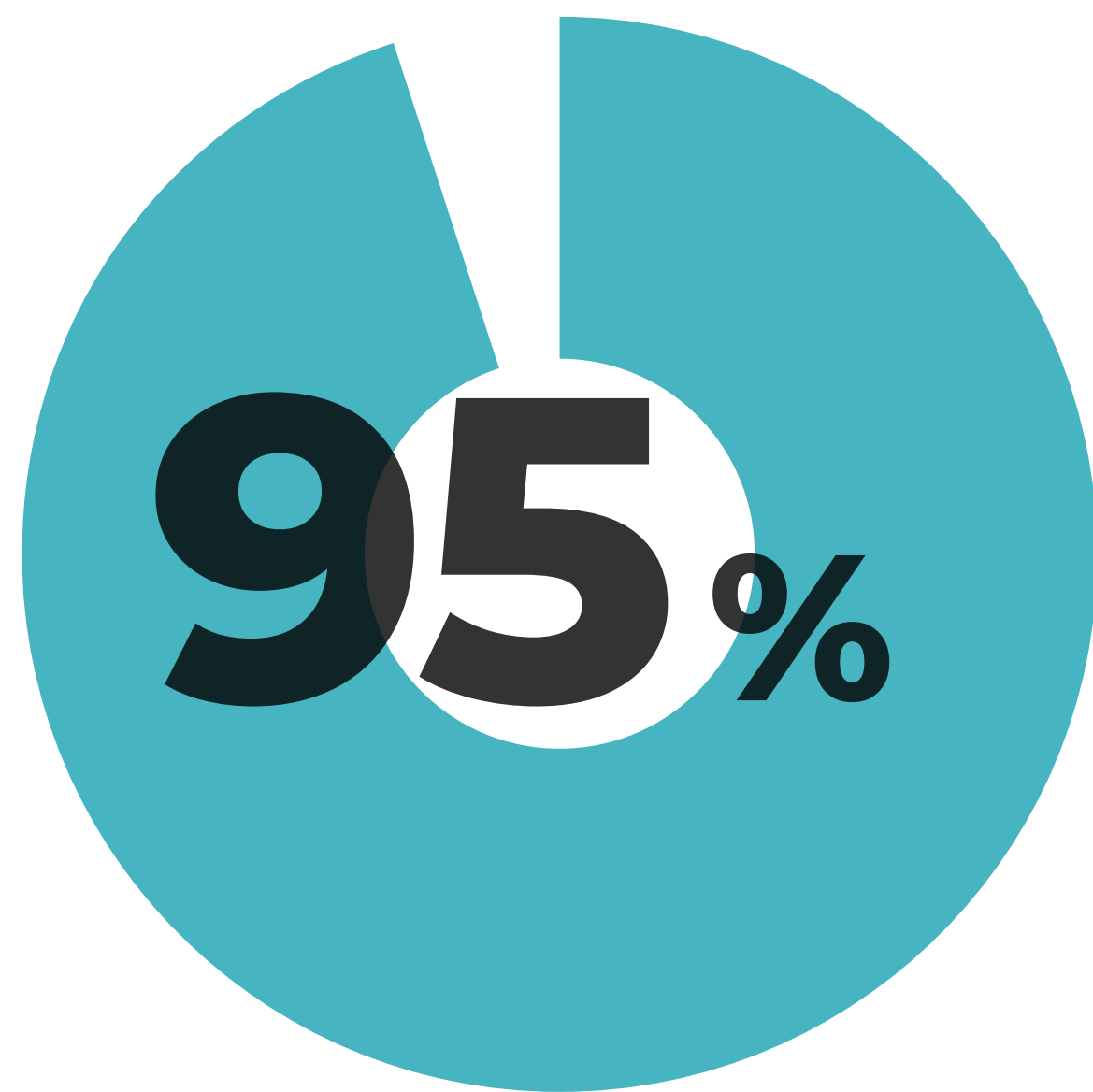

Yliopistokirjastojen edustajat kokivat myös työntekijöiden kuulemisen muita useammin puutteelliseksi (46 %).

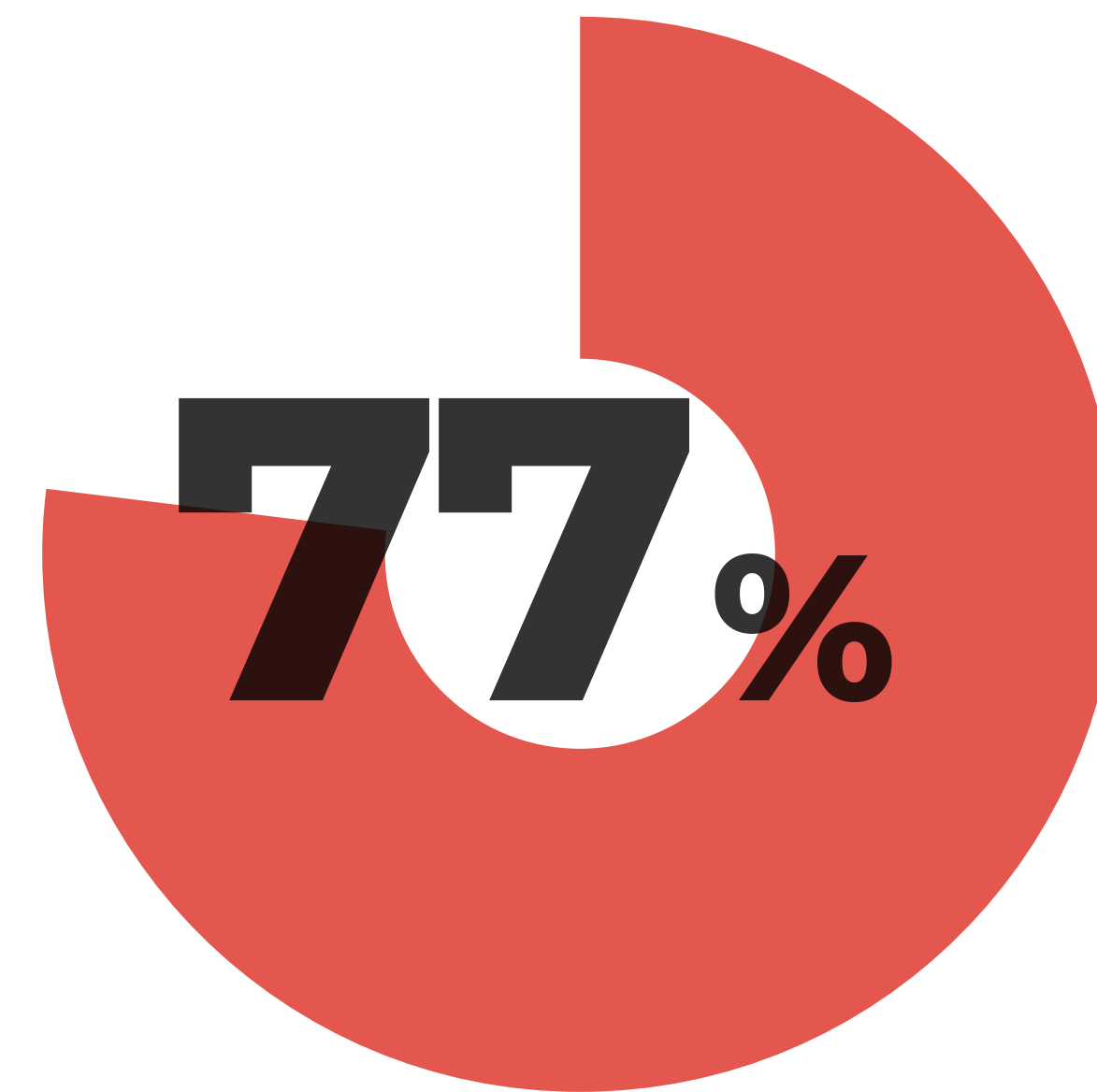
MUKAAN MUUTOKSEEN!

Kirjastojen ammattilaisissa on hyödyntämätöntä osaamista ja innostusta kirjastojen kehittämiseen

Kirjaston kehittämisessä pitäisi hyödyntää enemmän työntekijöiden osaamista ja ideoita

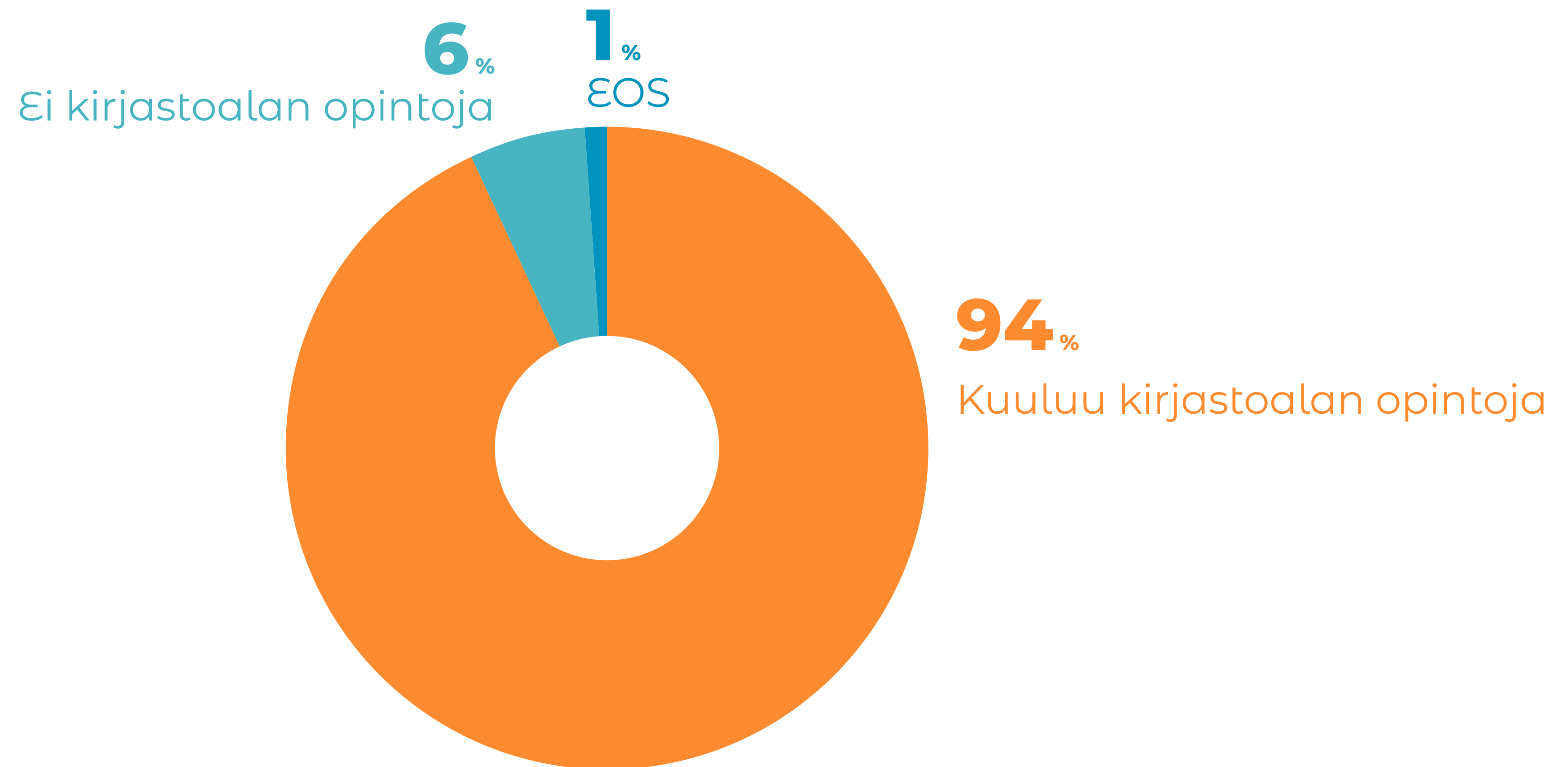
Haluaisin itse olla enemmän ja monipuolisemmin mukana ideoimassa ja kehittämässä kirjastoa

Kirjastoalan koulutus ja työelämä tänään

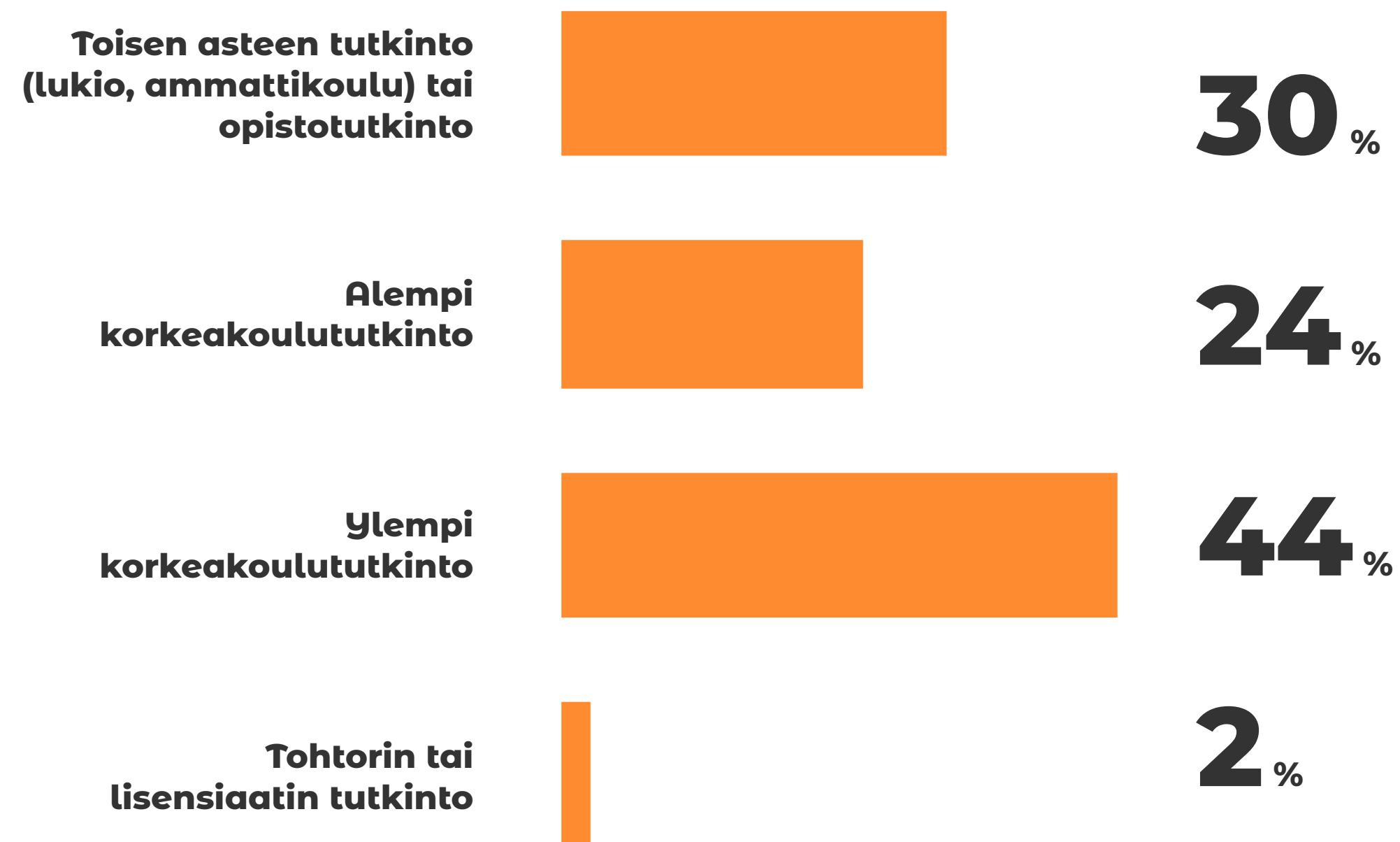
Kirjastoalan opinnot kuuluvat lähes kaikkien kirjastoalan ammattilaisten opintoihin

Sisältyykö opintoihisi kirjastoalan opintoja?

70 prosentilla kirjastoalan ammattilaisista on korkeakoulututkinto

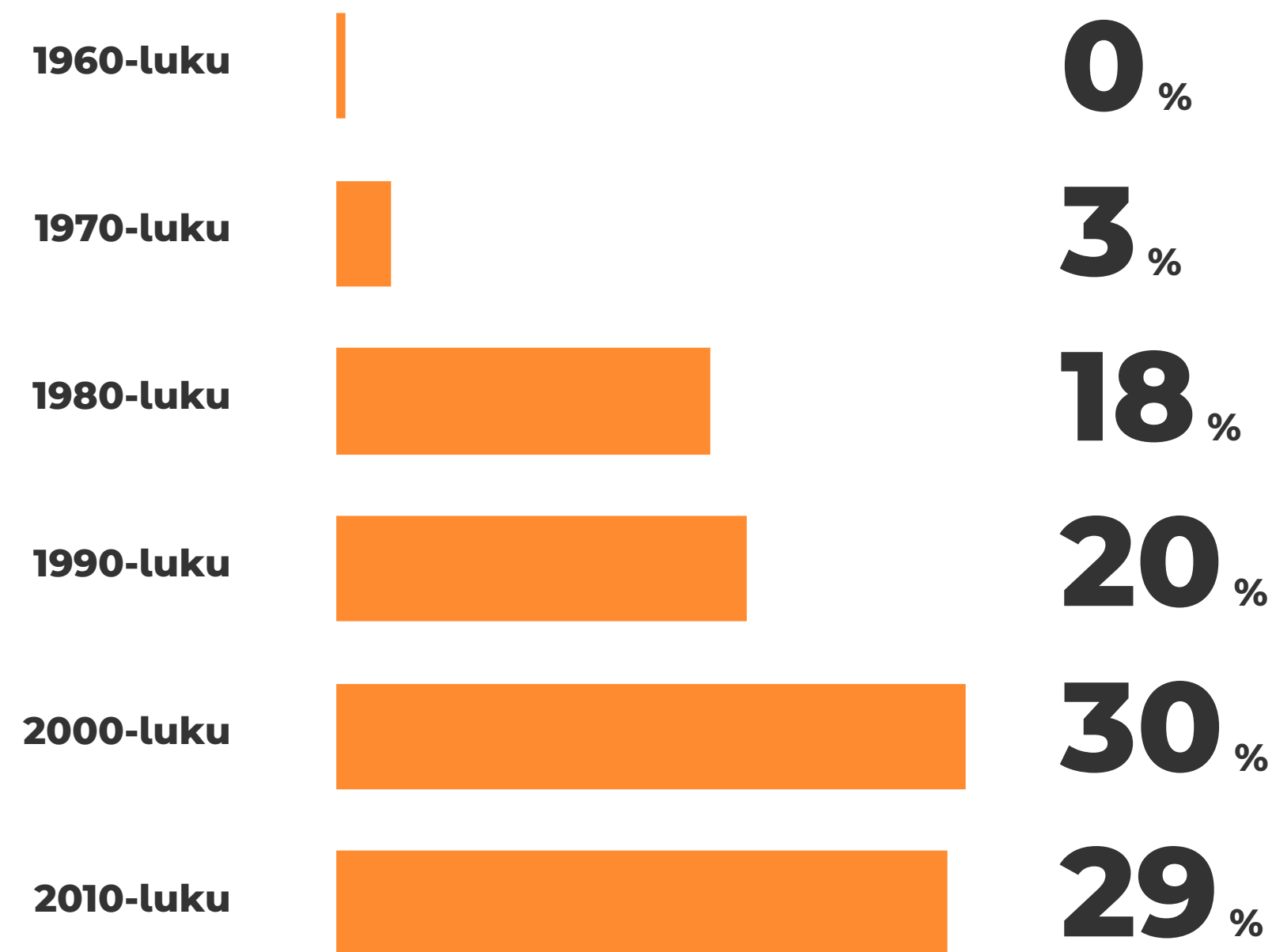
Mikä on korkein suorittamasi tutkinto?

**Ylempi korkeakoulu-
tutkinto on tavallisin
koulutustausta
kirjastoalan
ammattilaiselle.**

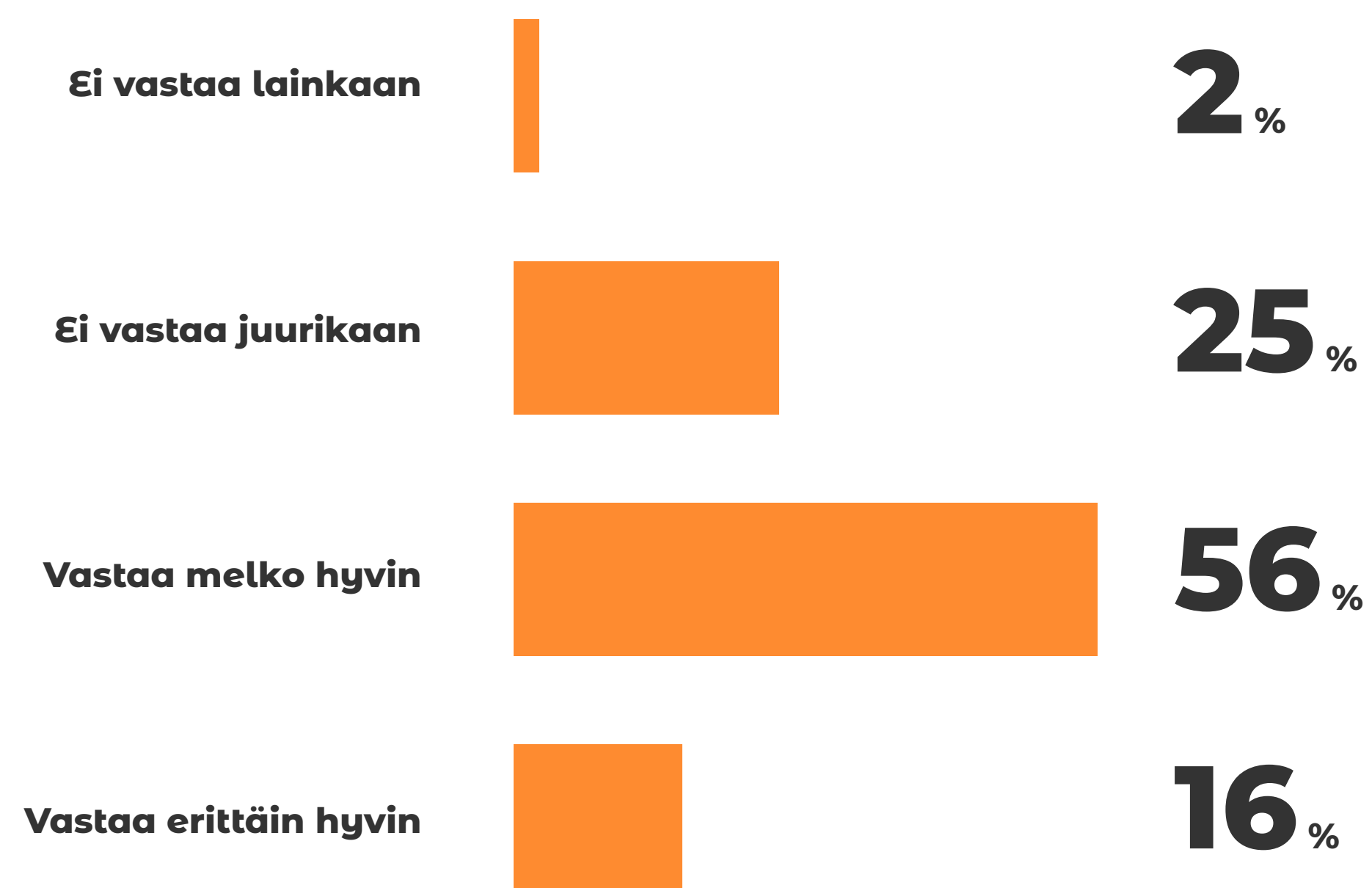
Valtaosa vastanneista on suorittanut tutkintonsa 2000-luvulla

Milloin olet suorittanut korkeimman suorittamasi tutkinnon? Jos et ole suorittanut tutkintoa, valitse vuosikymmen, jolloin suoritit suurimman osan alan opinnoistasi.

Koulutuksen koetaan vastaavan työn vaatimuksia

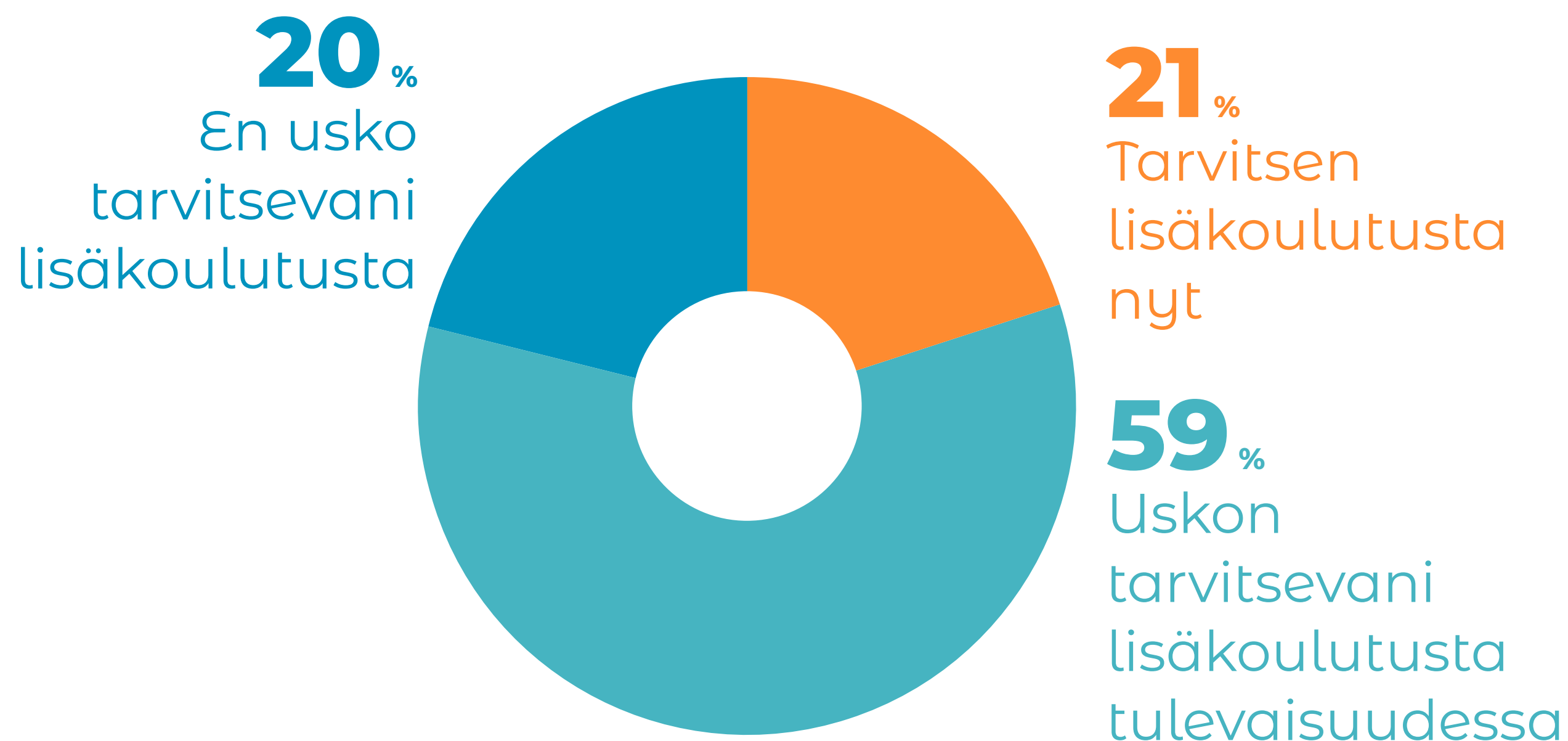
Miten hyvin koet koulutuksesi vastaavan työsi nykyisiä vaatimuksia?

Valtaosa (72 %) kokee koulutuksensa vastaavan työnsä vaatimuksia erittäin tai melko hyvin.

Vaikka koulutuksen koetaan laajalti vastaavan työn nykyisiä vaatimuksia, 4/5 uskoo tarvitsevansa lisäkoulutusta ennemmin tai myöhemmin

Uskotko tarvitsevasi lisäkoulutusta kirjastossa työskennellessäsi?

Jatkuvat muutokset ja kirjastojen monipuolistuvat tehtävät lisäävät tietoisuutta uuden osaamisen tarpeesta.

MIHIN ASIOIHIN USKOT TARVITSEVASI LISÄÄ KOULUTUSTA (NYT TAI TULEVAISUUDESSA)?

Avoimia vastauksia

”Kirjastoalalla pitää kouluttautua koko ajan! Erityisesti digijutut mietityttävät ja kaipaavat kohennusta tällä hetkellä.”

”Tekniikka ja erilaiset työssä tarvittavat ohjelmat muuttuvat koko ajan, ja ainakin niihin koen tarvitsevani lisäkoulutusta.”

”On hankala tarkalleen sanoa, mihin tulen tarvitsemaan lisäkoulutusta, kun tuntuu että ala on aika murrosvaiheessa ja kaikkia osaamisaloja ei vielä edes osaa aavistaa.”

Erilaisien kirjastojen ammattilaisilla on yhtenevä visio kirjastojen tulevaisuudesta

KIRJASTON TEHTÄVÄT LISÄÄNTYVÄT JA KIRJASTOAMMATTILAISTEN TYÖ MONIPUOLISTUU. MITKÄ OVAT MUUTOSTEN KESKELLÄ KIRJASTOJEN TÄRKEIMPIÄ YDINTEHTÄVIÄ KIRJASTOALAN AMMATTILAISTEN OMASTA MIELESTÄ?

MIKÄ ERI TYYPPISSÄ KIRJASTOISSA TYÖSKENTELEVIÄ YHDISTÄÄ?

Avoim vastaus

”Yhteistä ja yhdistävää ovat arvot ja visio siitä, miksi kirjastot ja työ kirjastossa on arvokasta. Syy työskennellä kirjastoissa yhdistää kirjastoväen myös silloin, kun tehtävät ja toimintaympäristöt ovat täysin erilaiset.”

Kirjastot rakentavat siltaa yksilöiden ja yhteiskunnan välille

MIKSI?

Arvopohjana tasa-arvo

Kirjasto edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa ja on kaikille avoin, tasa-arvoinen ja saavutettavissa.

MITÄ?

Tehtävänä yhteen tuominen ja yhteyksien luominen

Kirjasto välittää ihmisille kirjallisuutta, tiedettä, taidetta ja musiikkia.

Kirjasto vahvistaa osallisuutta yhteiskuntaan ja ehkäisee syrjäytymistä.

MITEN?

Keinona ihmisyyden kehittäminen

Kirjasto edistää lukutaitoa ja auttaa taistelemaan väärää tietoa vastaan

Kirjasto edistää sivistystä ja auttaa kehittämään ajattelua.

Ammattilaisten omin sanoin

MIKSI?

”Kirjasto ylläpitää omalla asiantuntemuksellaan demokraattisen yhteiskunnan rakenteita.”

MITÄ?

”Kirjasto törmäyttää asiakkaita ja aineistoja.”

MITEN?

”Kirjasto antaa välineitä selvittää ja löytää sisältöä elämään.”

ERI KIRJASTOTYYPPIEN VISIOT, TOP 3:

Arvopohja yhdistää – asiakas moninaistaa

AMMATTIKORKEA-KOULU-KIRJASTO

Kirjasto on kaikille avoin, tasa-arvoinen ja saavutettavissa

62 %

Kirjasto edistää sivistystä ja auttaa kehittämään ajattelua

49 %

Kirjasto auttaa taistelemaan väärää tietoa vastaan

39 %

ERIKOISKIRJASTO

Kirjasto on kaikille avoin, tasa-arvoinen ja saavutettavissa

52 %

Kirjasto edistää sivistystä ja auttaa kehittämään ajattelua

44 %

Kirjasto edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa

32 %

YLIOPISTOKIRJASTO

Kirjasto on kaikille avoin, tasa-arvoinen ja saavutettavissa

62 %

Kirjasto edistää sivistystä ja auttaa kehittämään ajattelua

48 %

Kirjasto välittää ihmisille kirjallisuutta, tiedettä, taidetta ja musiikkia

33 %

YLEINEN KIRJASTO

Kirjasto on kaikille avoin, tasa-arvoinen ja saavutettavissa

64 %

Kirjasto edistää lukutaitoa

42 %

Kirjasto vahvistaa osallisuutta yhteiskuntaan ja ehkäisee syrjäytymistä

39 %

MIKÄ ERI TYYPPISSÄ KIRJASTOISSA TYÖSKENTELEVIÄ YHDISTÄÄ?

Avoimia vastauksia

**”Yhteistä on päämäärä:
tasaveroisten mahdollisuuksien
takaaminen kansalaisille.”**

**”Viljan att hjälpa och stöda
sina lånare och användare.”**

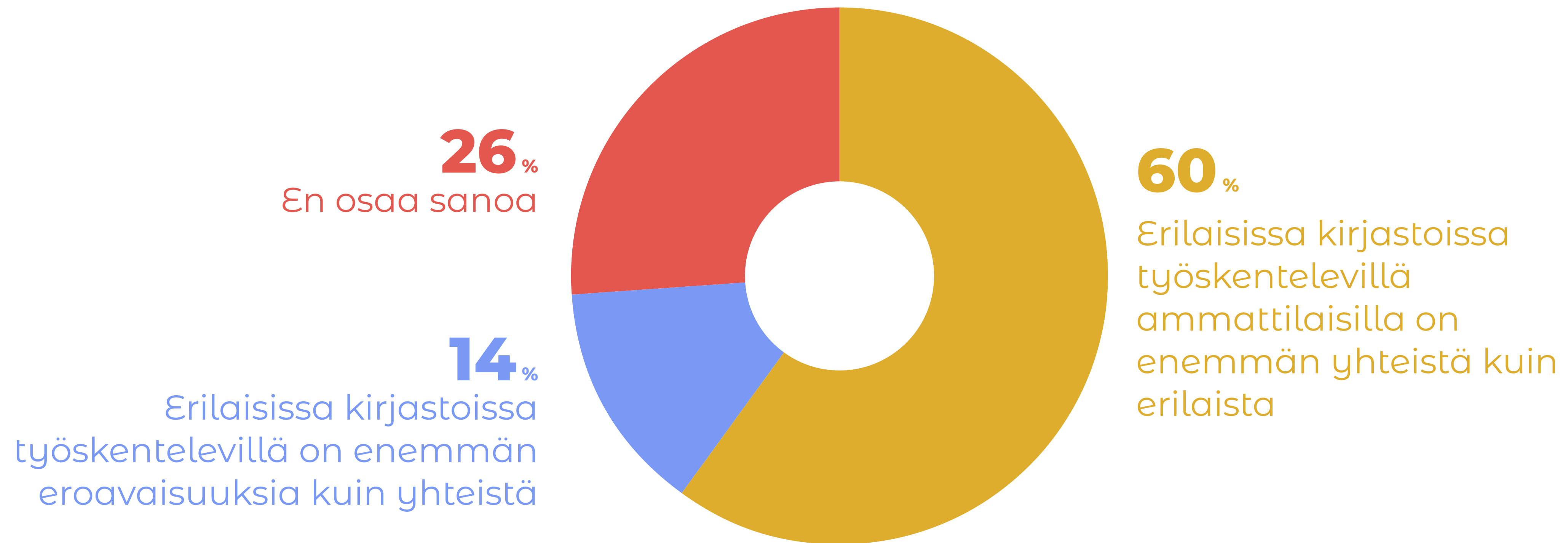
**”Inhimillisuus ja kirjastollisuus
yhdistää! Dialogia voisimme
kehittää.”**

**”Kaikki tietävät millaista on
työskennellä niukkenevien
resurssien kanssa.”**

**”Me tarvitsemme nimenomaan
näkyvyyttä ja se tulee yhteisillä
näkyvillä asioilla.”**

Valtaosa kokee eri kirjastojen ammattilaisilla olevan enemmän yhteistä kuin erilaista

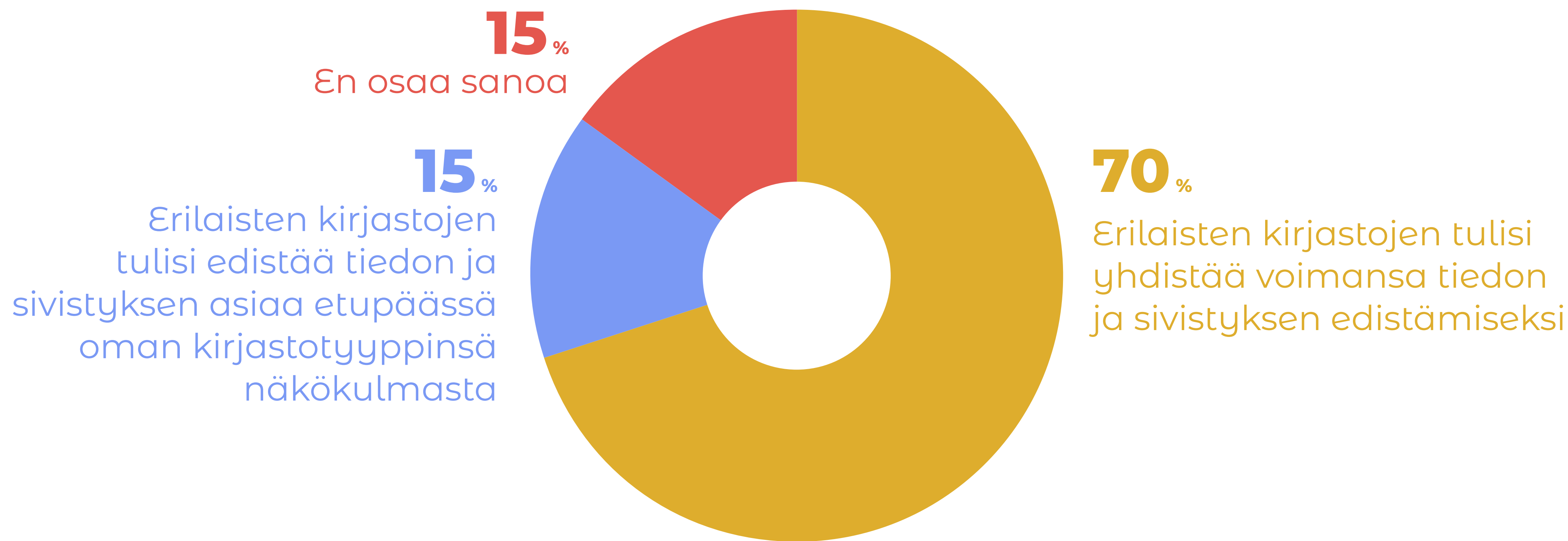
Kumpi vastaa paremmin näkemystäsi kirjastojen ammattilaisista?

Erilaisten kirjastojen ammattilaisten välille toivotaan lisää yhteistyötä yhteisten asioiden edistämiseksi

Kumpi vastaa paremmin näkemystäsi?

MIKÄ ERI TYYPPISSÄ KIRJASTOISSA TYÖSKENTELEVIÄ YHDISTÄÄ?

Avoim vastaus

”Yhteistä ja yhdistävää ovat arvot ja visio siitä, miksi kirjastot ja työ kirjastossa on arvokasta. Syy työskennellä kirjastoissa yhdistää kirjastoväen myös silloin, kun tehtävät ja toimintaympäristöt ovat täysin erilaiset.”

Kiiitos!

Laura Perjo

laura.perjo@pentagoninsight.fi

040 733 6787

Tatu Malmström

tatu.malmstrom@pentagoninsight.fi

044 557 3609